

Heikkinen Riina, Moilanen Sanna & Romppainen Mari

Virtuaaliset tutkimusklubit osana näyttöön perustuvaa hoitotyötä

Sairaanhoitaja (AMK)

Sosiaali- ja terveysala

Kevät 2020

**KAMK • University
of Applied Sciences**

Tiivistelmä

Tekijä(t): Heikkinen Riina, Moilanen Sanna & Romppainen Mari

Työn nimi: Virtuaaliset tutkimusklubit osana näyttöön perustuvaa hoitotyötä

Tutkintonimike: Sairaanhoitaja

Asiasanat: Näyttöön perustuva hoitotyö, hoitotyön tutkimusklubi, virtuaalinen tutkimusklubi

Tutkimusklubien avulla terveydenhuollon ammattilaiset sekä sosiaali- ja terveystieteiden opiskelijat voivat oppia lisää näyttöön perustuvasta hoitotyöstä. Virtuaaliset tutkimusklubit ovat uudempi ilmiö kuin perinteisesti järjestetyt tutkimusklubit. Virtuaaliset tutkimusklubit voivat tavoittaa enemmän ihmisiä ja ne eivät ole paikasta riippuvaisia, kuten perinteisesti järjestetyt tutkimusklubit.

Opinnäytetyömme tavoite oli tuottaa ideoita hoitotyöhön ja sen koulutukseen kuvailemalla virtuaalisten tutkimusklubien ja tutkimusklubien käyttötapoja. Tarkoituksena oli kuvailla tutkimusklubien ja virtuaalisten tutkimusklubien toimintaa hoitotyössä ja hoitotyön koulutuksessa. Tutkimusmenetelmänä käytimme kuvailevaa kirjallisuuskatsausta.

Aluksi muodostimme tutkimuskysymykset, joiden pohjalta aloitimme aineiston keruun teoriaosuuteen. Tutkimuskysymyksiämme olivat: miten virtuaalisia tutkimusklubeja hyödynnetään hoitotyössä sekä millaisia virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti? Aineistojen vähäisyyden vuoksi lisäsimme tiedonhakuaiheeseen vielä yhden tutkimuskysymyksen: miten tutkimusklubeja hyödynnetään hoitotyön koulutuksessa?

Aineiston haun teimme Medic-, Pubmed-, Finna.fi, Ebscohost ja Google Scholar tietokannoista. Tutkimuskysymyksiin vastaavaa aineistoa saimme yhteensä yhdeksän artikkelia opinnäytetyömme mukaanottokriteereitä noudattaen.

Tulokset osoittivat, että virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan hyödyntää hoitotyössä monella eri internetin alustalla. Sitä on hyödynnetty sosiaalisessa mediassa, kuten Twitterissä. Virtuaalista tutkimusklubitoimintaa on myös viety Moodle alustoille. Kansainvälisiä virtuaalisia tutkimusklubeja on pidetty kahden eri maan välillä videopuhelua hyödyntäen. Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan pitää sekä reaaliaikaisesti että ei-reaaliaikaisesti. Myös hoitotyön koulutukseen on tuotu virtuaalisia tutkimusklubeja. Hoitotyön koulutuksessa perinteisiä tutkimusklubeja on järjestetty yhteistyössä hoitotyön opiskelijoiden sekä työelämässä olevien sairaanhoitajien kanssa.

Jatkotutkimusideanamme on virtuaalisten tutkimusklubien kehittäminen, jotta niiden pohjalta voitaisiin tehdä myös virtuaalisia simulaatioita. Näitä voitaisiin hyödyntää myös itsenäisessä opiskelussa. Myös tutkimuksen laajentaminen muiden ammattialojen järjestämistä tutkimusklubeista voisi tuoda uusia ideoita hoitotyön tutkimusklubien järjestämiseen.

Abstract

Author(s): Heikkinen Riina, Moilanen Sanna & Romppainen Mari

Title of the Publication: Virtual Journal Clubs as Part of Evidence-Based Nursing

Degree Title: Bachelor of Health Care, Nursing

Keywords: Evidence-based nursing, nursing journal club, virtual journal club

Journal clubs offer social and healthcare students and professionals get a chance to learn the importance of evidence-based nursing through Journal Clubs. Virtual journal clubs a more recent phenomenon than traditional journal clubs. They can reach more people and they are not as location dependent as traditionally organized Journal Clubs.

The aim of this thesis was to produce ideas to be implemented in nursing and nursing education by reflecting on the use of both Virtual Journal clubs and traditional Journal Clubs. The purpose was to describe their use functions in nursing and nursing education.

The thesis process was started by collecting material related to the research questions which were the following: how virtual journal clubs were used in nursing and what type of virtual journal clubs were organized in Finland and internationally? As these research questions yielded very little material that a third research question was introduced: how journal clubs were utilized in nursing education.

The research material was searched from different databases such as Medic, PubMed, Finna.fi, Ebscohost and Google Scholar. Based on the intake criteria and research questions a total of 9 articles was selected for this thesis.

The results showed that virtual journal clubs could be utilized on many different internet platforms including such social media sites as Twitter. Virtual Journal clubs had also been exported to Moodle platforms. They were also organized internationally using videoconferencing technology, e.g participants in two countries. Virtual Journal Clubs had been organized not only in real time but also in non-real time. Virtual journal clubs had been organized in collaboration between nursing students and health care professionals.

An idea for further research ideas is to develop virtual journal clubs further to include virtual simulations which could be conducted as independent studies. Expanding the research to cover the use of journal clubs in other fields might also generate new ideas to organization of journal clubs in nursing.

Sisältö

1	Johdanto	1
2	Näyttöön perustuva hoitotyö.....	3
2.1	Mitä on näyttöön perustuva hoitotyö?	3
2.2	Näyttöön perustuvan hoitotyön historia	5
3	Tutkimusklubi hoitotyön sekä hoitotyön opetuksen kehittämisessä	6
3.1	Virtuaalinen tutkimusklubi.....	7
3.2	Tutkimusklubit osana hoitotyön koulutusta	9
4	Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	10
5	Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä	11
5.1	Tutkimuskysymysten muodostaminen	11
5.2	Sanojen ideointi ja hakutapa	12
5.3	Aineiston haku ja valinta	14
5.4	Kuvailun rakentuminen.....	16
5.5	Aineiston analyysi	17
6	Tulokset	20
6.1	Miten tutkimusklubeja hyödynnetään osana hoitotyön koulutusta?	21
6.2	Miten virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti?	22
6.3	Millaisia virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti? ..	23
7	Johtopäätökset ja jatkotutkimusideat	24
8	Pohdinta	26
8.1	Opinnäytetyön luotettavuus.....	26
8.2	Opinnäytetyön eettisyys	29
8.3	Ammatillinen kehittyminen	31
	Lähteet.....	32
	Liitteet	

1 Johdanto

Sairaanhoitajien toiminta tulee olla näyttöön perustuvaa ja sen tarkoituksena on mahdollistaa tasalaatuinen ja turvallinen hoito paikasta tai työntekijästä riippumatta. Näyttöön perustuva toiminta on velvoite Suomessa, joka perustuu terveydenhuollon ammattihenkilöstöä sitovaan lainsäädäntöön ja eettisiin ohjeisiin. (Näyttöön perustuva toiminta n.d.) Tutkimusklubeja hyödynnetään näyttöön perustuvan hoidon toteuttamisessa. Tutkimusklubit ovat terveydenhuollon ammattilaisten säännöllisesti toistuvaa ja tavoitteellista kokoontumista, joissa käsitellään käytännön hoitotyötä tukevia tieteellisiä tutkimusartikkeleita. (Mitä tutkimusklubin järjestämisessä tulee huomioida? 2019.) Tutkimusklubitoimintaa on lääketieteessä toteutettu pitkään ja ne ovat hoitotyössä olleet osa sairaanhoitajaopiskelijoiden opetussuunnitelmia (Mattila, Melender & Häggman-Laitila 2014, 24).

Tutkimusklubeja voi järjestää oman organisaation sisäisenä tai useamman organisaation välisenä kansallisena tai kansainvälisenä kokoontumisena. Se voidaan toteuttaa myös moniammatillisena tai verkkopohjaisella alustalla. Tutkimusklubeihin osallistuminen on todettu edistävän tutkimuksen lukemisen ja kriittisen arvioinnin taitoja, myönteistä asennetta näyttöön perustuvaa toimintaa kohtaan, tutkimustiedon käyttöä, osallistujien ammatillista ja henkilökohtaista kasvua sekä lisäävän innostusta ja osaamista hoitotyön kehittämiseen. (Mitä tutkimusklubin järjestämisessä tulee huomioida? 2019.)

Opinnäytetyömme aiheena on virtuaaliset tutkimusklubit osana hoitotyön kehittämistä, jonka toteutimme kuvailevana kirjallisuuskatsauksena. Tarkoituksena on kuvailla tutkimusklubien ja virtuaalisten tutkimusklubien toimintaa hoitotyössä ja hoitotyön koulutuksessa. Tutkimusklubeja voidaan virtuaalisesti järjestää internetin eri alustoilla, kuten sosiaalisessa mediassa esimerkiksi Twitterissä tai suljetussa palvelussa, kuten opiskelijoille tarkoitettu Moodlessa. Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan myös järjestää videopuhelun välityksellä, jolloin sitä voidaan toteuttaa esimerkiksi kansainvälisesti reaaliajassa. Kun tutkimusklubeja tuodaan osaksi hoitotyötä ja sen koulutusta, tehostetaan myös osallistujien tiedonhakataitoja ja artikkeleiden kriittistä arviointia. Tutkimusklubien avulla saadaan yhdistettyä käytännön hoitotyötä näyttöön perustuvaan toimintaan.

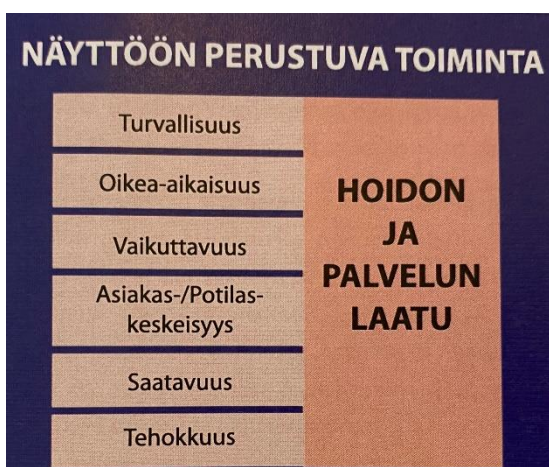
Opinnäytetyömme tavoitteena on tuoda ideoita hoitotyöhön ja sen koulutukseen kuvailemalla virtuaalisten tutkimusklubien ja tutkimusklubien käyttötapoja. Olemme myös itse oppineet tutkimusklubien hyödyllisyydestä ja tärkeydestä. Olemme saaneet uusia näkökulmia siihen, kuinka

laajoja mahdollisuuksia tutkimusklubien järjestämisessä on. Opinnäytetyötä tehdessä olemme ymmärtäneet myös näyttöön perustuvan toiminnan tärkeyden hoitotyössä.

Kohderyhmänä opinnäytetyössämme ovat terveydenhuollon ammattilaiset sekä terveys- ja sosiaalialan opiskelijat. Toimeksiantajana opinnäytetyöllemme toimi Kajaanin ammattikorkeakoulun terveys- ja sosiaalialan lehtori.

2 Näyttöön perustuva hoitotyö

Näyttöön perustuva toiminta muodostaa kuvan 1 mukaisesti perustan hoidon laadun toteuttamiselle. Näyttöön perustuva toiminta jaetaan seuraaviin osa-alueisiin: 1. Turvallisuus, jonka tarkoituksena on välttää aiheuttamasta potilaalle harmia hoidolla. 2. Oikea-aikaisuus, jolla pyritään vähentämään odotusaikoja ja/tai sekä potilaalle, että myös ammattilaiselle harmia aiheuttavia tutkimusten tai hoitojen peruuntumista. 3. Vaikuttavuus: tarjottavat palvelut perustuvat tieteelliseen tietoon ja niitä tarjotaan kaikille, jotka voisivat niistä hyötyä. Niille ei tule palvelua tarjolle, joille siitä ei ole hyötyä (vältetään ali- tai väärinkäyttöä). 4. Asiakas- ja potilaslähtöisyys, jossa hoito on potilasta kunnioittavaa (mukaan lukien terveyden edistäminen), vastaa hänen tarpeisiinsa ja mieltymyksiinsä sekä arvostaa ja varmistaa, että potilaan arvot ohjaavat kliinistä päätöksentekoa. 5. Tehokkuus, pyritään välttämään hukkaa, mukaan lukien esimerkiksi välineiden, tarvaroiden, energian ja ideoiden hukkaa. (Korhonen A. Ym. 2018, 40.)

Kuva 1. Näyttöön perustuvan toiminnan ja laadun osa-alueiden välinen suhde (Korhonen, Jylhä, Korhonen & Holopainen, 2018, 31).

2.1 Mitä on näyttöön perustuva hoitotyö?

Suomen terveydenhuoltolaki (L. 1326/2010, 8§) on määrittänyt, että terveydenhuollon toiminnan tulee perustua näyttöön ja hyviin hoito- ja toimintakäytäntöihin. Toiminnan on oltava laadukasta, turvallista ja asianmukaisesti toteutettua. Laki korostaa muun muassa potilaan oikeutta saada hyvää hoitoa, tiedonsaantioikeutta omasta terveydentilastaan, hoidon merkityksestä, eri hoitovaihtoehdoista ja niiden vaikutuksista. (Korhonen, Jylhä, Korhonen & Holopainen, 2018, 30.)

Näyttöön perustuva toiminta potilaan hoidossa tarkoittaa sitä, että potilaan hoitoa koskevat päätökset perustuvat parhaaseen ajantasaiseen tietoon. Päätöksenteossa tulee huomioida potilaan toiveet ja hoitoympäristö sekä työntekijän asiantuntemus hoidon toteutukseen vaikuttavista tekijöistä. (Korhonen, Siltanen, Hahtela & Holopainen 2018, 8.)

Näyttöön perustuvan hoitotyön avulla on mahdollista myös kehittää hoitotoimintoja yhdenmukaisiksi, jolloin kustannukset saadaan paremmin kuriin (Lindfors 2007, 10). Tavoitteena on yhtenäistää hoitokäytännöt, jotka perusteettomasti vaihtelevat, parhaaseen mahdolliseen tietoon perustuen. Näyttöön perustuvalla hoitotyöllä on tarkoitus lisätä terveydenhuollon vaikuttavuutta ja laatua, sekä varmistaa potilaan oikeus mahdollisimman hyvään ja turvalliseen hoitoon. (Korhonen T. ym. 2018, 8.) Laki potilaan asemasta ja oikeuksista (L. 785/1992, 3§) siis määrittää, että potilaalla on oikeus saada laadultaan hyvää terveyden- ja sairaanhoitoa. Hoito on järjestettävä ja potilasta kohdeltava siten, ettei hänen ihmisarvoaan loukata ja että hänen vakaamustaan ja hänen yksityisyyttään kunnioitetaan.

Tarvittaessa on laadittava tutkimusta, hoitoa, lääkinnällistä kuntoutusta koskeva tai muu vastaava suunnitelma terveyden- ja sairaanhoitoa toteutettaessa. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista mukaan suunnitelmasta tulee ilmetä potilaan hoidon järjestäminen ja toteuttamisaikataulu. Suunnitelma on laadittava yhteisymmärryksessä potilaan, hänen omaisensa tai läheisensä, tai hänen laillisen edustajansa kanssa. Voimassa oleva lainsäädännön ja ammattietiikan mukaan ammattilaisen omiin mieltymyksiin perustuva vapaus suhteessa esimerkiksi suositusten noudattamiseen ei ole eettisesti oikein. (L. 785/1992 4 a § & Korhonen A. ym. 2018, 31.) Näyttöön perustuva hoitotyö vaatii kykyä tunnistaa ja muotoilla kliinisesti päteviä kysymyksiä sekä etsiä, löytää ja kriittisesti arvioida tietoa, jonka perusteella voidaan tehdä johtopäätöksiä tehokkaimmasta hoidosta (Lindfors 2007, 9-10).

Näyttöön perustuvalla toiminnalla on kasvanut tarve useasta eri syystä. Hoitoalalla vaaditaan yhä turvallisempia palveluita ja jatkuvaa palveluiden kehittämistä, mutta huoli resurssien riittävästä näiden vaatimusten täyttämiseen ovat kasvaneet koko ajan. Samalla lisääntyy tieto tehotomista menetelmistä, joilla on merkitystä potilaan hoidon lopputulokseen, sekä sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksiin. Tavoitteena näyttöön perustuvalla toiminnalla on yhtenäistää perusteettomasti vaihtelevia käytäntöjä parhaaseen mahdolliseen tietoon perustuen, joka edistää myös hoidon laatua. (Korhonen A. Ym. 2018, 17.)

2.2 Näyttöön perustuvan hoitotyön historia

Näyttöön perustuvan hoitotyön voidaan katsoa alkaneen 1800-luvun alkupuolella. Näyttöön perustuva hoitotyö on 1990-luvulta lähtien ollut vakiintunut käsite. Se tarkoittaa käytännössä parhaan, saatavilla olevan ja ajantasaisen tiedon harkittua käyttöä potilaan hoidossa sekä hänen läheistensä huomioimisessa. Käypä hoito -suositukset ja hoitotyön suositukset ovat käytetyimpiä näyttöön perustuvia suosituksia. Hoitoalalla työskentelevät joutuvat työssään tekemään erilaisia päätöksiä koko ajan. Näyttöön perustuvaa hoitotyötä toteuttaessa toimintaa täytyy soveltaa kuhunkin tilanteeseen yksilöllisesti. (Ottela 2014.)

Kansalaisten koulutustason nousu on johtanut siihen, että potilaat sekä heidän omaisensa ovat entistä aktiivisemmin mukana hoitoa koskevassa päätöksenteossa. Potilaiden aktiivinen omahoito on yhä tärkeämpää hoidon onnistumiseksi, joten siksi potilaan osallistuminen hoitoaan koskevaan päätöksentekoon on perusteltua. (Korhonen A. Ym. 2018, 16.) Käypä hoito -suosituksissa kerrotaan, että potilas itse toteuttaa hoitoa, joka on suunniteltu yhdessä ammattihenkilön kanssa ja hoito on näyttöön perustuvaa, tilanteeseen parhaiten sopivaa (Korhonen A. ym. 2018, 16 & Käypä hoito 2017).

3 Tutkimusklubit hoitotyön sekä hoitotyön opetuksen kehittämisessä

Tutkimusklubeja on käytetty osana hoitotyötä jo pitkään. Ensimmäinen merkintä järjestetystä lääketieteellisestä tutkimusklubista löytyy jo vuodelta 1878 McGillin Yliopistosta, Canadasta. Klubi oli Tohtori William Oslerin järjestämä. (Schimböck & Eichhorn 2018, 32.) Tällöin tutkimusklubeissa hyödynnettiin aikakauslehtiä, josta kehiteltiin myöhemmin kirjoista löytyvän tiedon ja tuoreimman tutkitun tiedon käyttämistä tutkimusklubeissa (Kleinpell 2002, 412).

Tutkimusklubitoiminta yhdistyy näyttöön perustuvaan hoitotyöhön. Sen tarkoituksena on näyttöön perustuvan hoitotyön edistäminen ja potilaiden hoidon laadun parantaminen. (Lehna, Berger, Truman, Goldman, Topp 2010, 522.) Tutkimusklubeissa tarkastellaan yleensä yksittäisiä tutkimuksia ja niiden tulosten hyödyntämistä käytännössä ja käytäntöjen kehittämisessä (Korhonen A. Ym. 2018, 86).

Näyttöön perustuvassa toiminnassa satunnaisesti valitut artikkelit yhtenäisten käytäntöjen kehittämisen perusteena voivat olla myös ongelmallisia. Jos valittu tutkimus on menetelmällisesti heikkolaatuinen ei sen tuloksiin voida luottaa. Sen sijaan nämä voivat myös toimia oppimisen välineenä, kunhan niihin liittyvät riskit tunnistetaan. Näyttöön perustuvassa toiminnassa tutkimusklubien rooli on tärkeä, koska niissä voidaan tarkastella yksittäisten artikkeleiden merkitystä ammatillisen osaamisen vahvistamisessa. Lisäksi voidaan tarkastella tiivistetyn tutkimusnäytön merkitystä näyttöön perustuvan toiminnan ja yhtenäisten käytäntöjen kehittämisen perustana. (Korhonen A. Ym. 2018, 86.)

Tutkimusklubia käytetään opetusmenetelmänä, johon kerääntyy esimerkiksi ryhmä hoitajia keskustelemaan ja käsittelemään viimeisintä tutkimustietoa käsittelevää artikkelia (Kleinpell 2002, 412). Ne ovat hyvä keino edistää ja levittää näytön käyttöönottoa ja suositusten yleistä hyväksymistä. Niiden avulla henkilöstö oppii lukemaan yksittäisiä tutkimuksia, hoitosuosituksia sekä järjestelmällisiä katsauksia. Sen avulla voidaan lisätä henkilökunnan ymmärrystä hoitosuosituksen rakenteesta, sen laatimisen aikana tehtyjen ratkaisujen perusteista ja hoitosuosituksen hyödyntämisestä käytäntöjen kehittämisessä. Varmuutta voi lisätä yhteinen pohdinta hoitosuosituksesta ja sen käyttökelpoisuudesta, joka myös edistää ammattilaisten ajan tasalla pysymistä oman alan tieteellisistä julkaisuista. (Korhonen A. Ym. 2018, 87.)

Tutkimusklubit ovat tavoitteellista ja yleensä organisaation sisäistä toimintaa (Korhonen A. Ym 2013, 86). Sitä hyödynnetään keskustelemalla tutkimustietojen käytöstä osana kliinistä hoitotyötä tutkimusklubissa käsiteltävän artikkelin perusteella. Niillä on todettu olevan useita hyötyjä, kuten ammatillisen tiedon syventyminen sekä kriittisen ajattelun edistäminen, jota voidaan hyödyntää myös kirjallisuuden pätevyiden ja sovellettavuuden arviointiin. Näiden lisäksi todettuja hyötyjä ovat kirjallisuuden hyödyntäminen kliinisessä hoitotyössä sekä toiminnan muutos päivittäisessä hoitotyössä. Tutkimusklubien katsotaan parantavan myös ammatillista kasvua. Niitä hyödynnetään maailmalla osana opetussuunnitelmaa sekä terveydenhuollon ammattilaisten kliinisessä hoitotyössä. (Schimböck & Eichhorn 2018, 32.)

Perinteisten tutkimusklubien ongelmana voi olla yhteisen ajan löytyminen, jota hankaloittaa entisestään se, että hoitajat työskentelevät eri vuoroissa ja heidän työkulkunsa on erilaista. Mikäli tutkimusklubeja tarjotaan koko laitokselle ja laajemmalle yleisölle, saattaa se johtaa helposti käsiteltävän artikkelin kiinnostuksen puutteeseen. Monimutkaiset ja tilastolliset kielet voivat olla haastavia, jolloin jäsenien riittämätön pätevyys näiden artikkeleiden lukemiseen, tulkintaan ja kriittiseen arviointiin tuovat hankaluuksia. Tutkimusklubien pitkästä historiasta huolimatta, ne eivät ole maailmalla kovinkaan yleisiä. Syynä tähän on työntekijöiden tiedon ja taidon puute tutkimusklubien johtamiseen sekä järjestämiseen. (Scimböck & Eichhorn 2018, 32.)

Tutkimusklubin onnistuminen siis vaatii säännölliset tapaamiset, organisaation toimintaan sopivat tapaamisajankohdat sekä henkilöstön osallistumista tukevat kannustimet. Se vaatii myös kokeneen vetäjän ja osallistujien tutustumisen käsiteltävään aineistoon. Lisäksi tarvitaan vakiintunut tutkimusten kriittinen arviointiprosessi ja löydösten yhteenvetotapa. (Korhonen, Jylhä, Korhonen, Holopainen 2018, 86.)

3.1 Virtuaalinen tutkimusklubi

Perinteisesti tutkimusklubeihin voidaan kokoontua keskustelemaan tietystä aiheesta, mutta yhä useammin tutkimusklubeja pyritään järjestämään virtuaalisessa muodossa (Korhonen A. 2018, 87). Virtuaalisten tutkimusklubien tarkoituksena on vähentää perinteisten tutkimusklubien ongelmaa, joka on esimerkiksi yhteisen ajan löytyminen. Virtuaalisessa tutkimusklubi-toiminnassa viedään intranettiin tutkimusartikkeleita ja kritiikkejä, joiden pohjalta käydään verkkopohjaista

keskustelua klubiin osallistuneiden kesken. (Lehna ym. 2010, 523.) Intranetti on esimerkiksi yrityksissä käytettävä yksityinen nettipalvelu, joilla vain sinne nimetyillä henkilöillä on pääsy (Rouse 2019).

Virtuaalisen tutkimusklubin hyötynä on se, että artikkelit ovat hoitajien luettavissa milloin vain ja millä tietokoneella vain, jossa on pääsy yrityksen sisäiseen intranettiin. Tutkimusklubien aihe valitaan kiinnostuksen, aiheen tarpeen mukaan sekä jonkin hoitotyön ongelman perusteella, johon tarvitaan lisää tutkimustietoa, jotta saadaan mahdollisuus parantaa hoitoa. (Lehna ym. 2010, 523.) Virtuaaliset tutkimusklubit on helppo järjestää esimerkiksi Moodlen kautta, johon saadaan liitettyä opetusvideoita, verkkoseminaareja ja opetusmoduuleja. Näiden avulla voidaan informoida mitä virtuaalinen tutkimusklubi tarkoittaa, miten se toimii ja mitä tulee ottaa huomioon kriittisesti luettaessa ja tutkittaessa tutkimusartikkeleita. (Schimböck & Eichhorn 2018, 32.) Ryhmä työskentelee siis keskustelualustalla tai erityisen tutkimusklubisovelluksen avulla (Korhonen A. 2018, 87).

Sosiaalisen median, kuten Twitterin, avulla on toteutettu kaikille avoimia tutkimusklubeja. Ne lisäävät keskustelua kliinisesti tärkeistä aiheista kansainvälisesti ja niiden seuraaminen edistää ammattilaisen ammatillista osaamista ja auttaa päivittämään tietoja. (Korhonen A. 2018, 87.) Perinteisen tutkimusklubin mukaan, myös virtuaalinen tutkimusklubi tuo viimeisimpiä tutkimusartikkeleita sairaanhoitajille luettavaksi, kritisoitavaksi ja keskusteltavaksi. Tutkimusartikkeli voidaan jakaa reaaliaikaisesti esimerkiksi chatin tai videoneuvottelun kautta tai ei reaaliaikaisesti esimerkiksi blogin kautta. (Schimböck & Eichhorn 2018, 32.)

Virtuaalisen tutkimusklubin etuna on, että se ei rajoitu pelkästään yhteen laitokseen. Se mahdollistaa laajemman osallistumisen sairaanhoitajille, opiskelijoille sekä muille hoitotyön asiantuntijoille, jolloin saadaan myös laajempaa kriittistä ajattelua eri perspektiiveistä. Muita kuvattuja hyötyjä virtuaalisista tutkimusklubeista on verkon kautta tapahtuva opetus, joka edistää ajasta ja paikasta riippumatonta oppimista ja on siksi oppijaystävällistä. Verkon kautta opiskelu edistää myös oppimisen yhteisöllisyyttä, kun sairaanhoitajaopiskelijoilla ja –hoitajilla on mahdollisuus vaihtaa käytännön kokemuksia. (Schimböck & Eichhorn 2018, 32.)

3.2 Tutkimusklubit osana hoitotyön koulutusta

Tutkimusklubi on opetus- tai oppimismenetelmä, joka edistää oppimisen ymmärtämistä, asenteita, motivaatiota ja pätevyyttä näyttöön perustuvan hoidon tuottamiseksi. Näyttöön perustuvan hoidon tarjoaminen on sairaanhoitajien vastuulla, joka sisältää ammatillisen sairaanhoitajan parasta asiantuntemusta sekä potilaiden mieltymyksiä ja arvoja. Sairanhoitajat, kuten sairaanhoitajaopiskelijatkin, tarvitsevat kompetensseja tuottaakseen näyttöön perustuvaa hoitoa. Tutkimusklubeja on ehdotettu siis oppimismenetelmiksi näiden pätevyyksien täyttymiseen, sillä ne tukevat kompetensseja ja näyttöön perustuvaa hoitoa. Tutkimusklubin avulla opitaan myös soveltamaan tutkimusta käytännössä tai kehittämään taitoja kliinisten kysymysten asettelussa tutkimuksen etsimisen, löytämisen, keskustelun ja arvioinnin avulla. Aikaisempaa kirjallisuutta ei ole tunnistettu, jossa kuvaillaan tutkimusklubeja oppimismenetelminä sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden yhteisöllisessä oppimisessa. (Laaksonen, Palta, Schantz, Ylönen & Soini 2013, 258-287.)

Oppijan aktiivinen rooli painottuu tutkimusklubitoimintaa ohjaavassa oppimiskäsityksessä. Tutkimusklubeja pidetään myös yhtenä keskeisenä keinona henkilöstön elinikäisen oppimisen tukemisessa. Parin viime vuosikymmenen ajan hoitotyössä tutkimusklubit ovat olleet osa sairaanhoitajaopiskelijoiden opetussuunnitelmia ja myöhemmin hoitotyön käytäntöjen kehittämistä. (Häggman-Laitila, Mattila & Melander 2013, 24.)

4 Opinnäytetyön tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyömme tarkoituksena on kuvailla tutkimusklubien ja virtuaalisten tutkimusklubien toimintaa hoitotyössä ja hoitotyön koulutuksessa.

Tavoitteena on tuottaa ideoita hoitotyöhön ja sen koulutukseen kuvailemalla virtuaalisten tutkimusklubien ja tutkimusklubien käyttötapoja.

Tutkimuskysymykset:

1. Miten tutkimusklubeja hyödynnetään hoitotyön koulutuksessa?
2. Miten virtuaalisia tutkimusklubeja hyödynnetään hoitotyössä?
3. Millaisia virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti?

5 Kirjallisuuskatsaus tutkimusmenetelmänä

Kirjallisuuskatsaukseksi kutsutaan artikkelia tai tutkimuksen osaa, jossa kirjoittaja käy analyytisesti ja arvioiden läpi omaan aiheeseensa ja tutkimusongelmiinsa liittyvää keskeisintä aikaisempaa tutkimusta ja tieteellistä kirjallisuutta. Aikaisemmat tutkimuksen käsitteistöineen, tutkimusongelmineen, metodi- ja lähdevalintoineen toimii uuden tutkimuksen tienviittana, ja on välttämätön oman näkökulman ja tutkimuksen merkityksen perustelemisessa. (Kirjallisuuskatsaus 2019.)

Kirjallisuuskatsauksen tarkoituksena on tuoda lukijalle esille tutkimusaiheeseen liittyvät keskeiset näkökulmat, teorit, metodiset ratkaisut ja eri menetelmin saavutetut tärkeimmät tutkimustulokset sekä samalla esitellä johtavat tutkijanimet. Katsausta tehdessä tekijän on tunnettava tutkittava alue hyvin, jotta katsaukseen saadaan seuloittua vain asianmukainen ja tutkimusaiheeseen suoraan liittyvä kirjallisuus. (Hirsjärvi, Remes & Sajavaara 2007, 253.)

Yksi yleisimmin käytetyistä kirjallisuuskatsauksen perustyypeistä on kuvaileva kirjallisuuskatsaus. Sitä luonnehditaan yleiskatsaukseksi ilman tiukkoja ja tarkkoja sääntöjä. Siinä käytettävät aineistot ovat laajoja ja aineiston valintaa eivät rajaa metodiset säännöt. Siinä pystytään kuitenkin kuvaamaan laaja-alaisesti tutkittava ilmiö ja tarvittaessa luokittelemaan tutkittavan ilmiön ominaisuuksia. Myös tutkimuskysymykset ovat väljempinä kuin systemaattisessa katsauksessa tai meta-analyysissä. Kuvaileva katsaus toimii itsenäisenä metodina, mutta sen katsotaan myös tarjoavan uusia tutkittavia ilmiöitä systemaattista kirjallisuuskatsausta varten. (Salminen 2011, 6.) Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla saadaan usein uusia ja erilaisia näkökulmia ilmiöön peilaten (Kangasniemi, ym 2013, 294).

5.1 Tutkimuskysymysten muodostaminen

Tutkimuskysymys on relevantti ja riittävän fokuoitunut, mutta ei kuitenkaan liian suppea ja siihen on oltava mahdollista vastata kirjallisuuden perusteella. Liian laajat tutkimuskysymykset voivat tuottaa ongelmia liiallisten aineistojen takia, kun tutkijalla ei ole mahdollisuutta käsitellä kaikkea löytämäänsä kirjallisuutta. Toisaalta aineistoa ei löydy lainkaan kysymysten ollessa liian suppeita. (Niela- Vilén & Hamari, 2016, 24.)

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tutkimuskysymystä voidaan tarkastella yhdestä tai useammasta näkökulmasta. Tutkimuskysymysten tulee olla rajattuja, jotta ilmiötä voidaan tarkastella riittävän syvällisesti. Tutkimuskysymys voi olla myös väljä, mikäli ilmiötä halutaan tarkastella monista näkökulmista. (Kangasniemi ym, 2013, 295.) Muodostimme tutkimuskysymykset yhdessä opinnäytetyömme aiheeseen liittyen. Suunnitelmavaiheessa meillä oli tietynlaiset tutkimuskysymykset, jotka muokkautuivat ennen varsinaista opinnäytetyön tekoprosessia. Tiedonhaun aikaan lisäsimme yhden tutkimuskysymyksen, jonka myötä saimme lisää aineistoa opinnäytetyöhömmme.

Sovimme tapaamisen koulumme informaattikon kanssa. Hän auttoi tutkimuskysymysten muodostamisessa. Tutkimuskysymyksiä miettiessä pyrimme siihen, että niiden tarkoitus vastaa opinnäytetyömme aihetta. Pyrimme myös siihen, että kysymykset edesauttaisivat tiedonhaussa. Etenimme opinnäytetyössä alla olevan kuvan mukaisesti (kuva 2).

Kuva 2. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet ja erityispiirteet (Kangasniemi ym. 2013, 294.)

5.2 Sanojen ideointi ja hakutapa

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa haku ei perustu ainoastaan rajattuihin hakusanoihin ja aika- ja kielirajauksiin. Niistä voidaan tarpeen mukaan poiketa, mikäli se vaikuttaa merkityksellisesti tutkimuskysymyksen vastaamiseen. Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen tiedonhaussa saatua aineistoa reflektoidaan jatkuvasti suhteessa tutkimuskysymyksiin, jolloin tutkimuskysymys ja valittu aineisto tarkentuvat koko tiedonhaku prosessin ajan. Siinä voidaan myös käyttää muita kuin tieteellisiä artikkeleita, mikäli se on kirjallisuuskatsauksen kysymyksen asettelun kannalta perus-

teltua. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineiston valinnan tukena voidaan käyttää taulukointia, jonka avulla arvioidaan valitun aineiston luotettavuutta. Tavoitteena on myös tunnistaa valitujen lähteiden tuottama sisällöllinen anti suhteessa tutkimuskysymyksiin. (Kangasniemi, ym. 296.)

Ennen tiedon hakua mietitään, millaista tietoa halutaan löytää. Oma tutkimusaihe tai tutkimuskysymykset eivät sovellu hakulausekkeeksi, vaan haussa käytetään käsitteitä. Tällöin mietitään haun kannalta välttämättömät käsitteet. Nyrkkisääntönä voidaan pitää, että hakulausekkeessa ei olisi enempää kuin neljä aihekokonaisuutta. Hakukokonaisuuksien ollessa selvät, alkaa sanojen ideointi. Käännetään aihe englanniksi ja mietitään millä sanoilla lähdetään aihetta hakemaan. Apuna ideointiin voi käyttää mitä tahansa lähdeä, josta saa aiheeseen liittyviä sanoja. Eri tieteenaloilla ja maanosissa voidaan käyttää eri termejä, joten samasta aiheesta saattaa löytyä tietoa kattavammin, kun kaikki mahdolliset aihetta kuvaavat sanat on löydetty. Tämän takia sanoja joutuu ideoimaan paljon. Huomioon otetaan amerikanenglannin ja brittienglannin erot, koska samaa asiaa tarkoittava sana voidaan kirjoittaa näissä eri tavalla. (Stolt, Axelin & Suhonen 2016, 36-38.)

Sanojen ideoinnissa mietimme aiheitamme ja siihen liittyviä sanoja. Toimeksiantajan ja ohjaavan opettajan kanssa käytyjen keskustelujen pohjalta kehitimme hakusanoja itsenäisesti. Kun olimme pohtineet hakusanoja itsenäisesti ja meillä oli niiden suhteen ideaa, sovimme tapaamisen koulun informaattikon kanssa. Häneltä saimme vielä apua hakusanojen muodostamisessa ja muokkaamisessa meidän opinnäytetyöhömme sopiviksi. Informaattikko auttoi meitä myös suomen- ja englanninkielisten hakusanojen muodostamisessa ja opetti mistä ja miten artikkeleita kannattaa etsiä.

Liitteissä (Liite 1) esimerkki tiedonhausta, kuinka raportoimme tiedonhaussa käytettyjä artikkeleita. Siinä näkyy tietokanta, hakusanat ja tulokset. Yliviivauksilla merkitsimme ne, jotka eivät täytäneet sisäänottokriteerejämme. Näin saimme selkeimmin raportoitua itsellemme mukaan tarkemmin tarkasteltavaksi tulevat aineistot. Sovimme myös opinnäytetyön tekijöiden kesken, mistä tietokannasta ja millä hakusanoilla kukin hakee artikkeleita. Näin oli jokaiselle selkeää jatkaa tiedonhakuja itsenäisesti, koska silloin pystyimme paremmin keskittymään artikkeleiden läpikäymiseen ja niiden sisältöön. Löydettyämme otsikkotasolla aiheeseemme sopivan artikkelin, se kirjoitettiin ylös, jotta pääsisimme myöhemmin helposti tarkastelemaan sitä. Saatuamme tiedonhaulla kokoon kaikki opinnäytetyömme aiheeseen liittyvät artikkelit otsikkotasolla, aloitimme artikkeleiden johdantojen läpikäynnin. Johdannon perusteella päätimme joko ottaa artikkelin tarkastelta-

vaksi tarkemmin tai jättää se kokonaan pois. Tässä noudatimme laatimiamme mukaan- ja pois-sulkukriteerejämme. Mikäli johdanto sopi mukaanottokriteereihimme, se otettiin tarkemmin tarkasteltavaksi. Hakutaulukossa (Liite 2) näkyy, kuinka moni artikkeli on päätyntä tarkasteltavaksi.

5.3 Aineiston haku ja valinta

Aineiston hakua ja valintaa ohjaavat tutkimuskysymykset. Näiden tulee olla tutkimuksen näkökulmasta merkittävät, jotta saadaan kasaan kysymyksiä vastaava aineisto. Aineiston valinnassa korostuu aineistolähtöisyys. Aineistoa peilataan tutkimuskysymyksiin. Täsmäntävätkö, jäsentävätkö, kritisoivatko tai avaavatko ne tutkimuskysymystä? Aineiston riittävyden määrää se, kuinka laajoja tutkimuskysymykset ovat. (Kangasniemi ym. 2013, 295.)

Aineisto kootaan tutkittavan aiheen kannalta tärkeästä tutkimustiedosta ja se sisältää jonkinlaisen kuvauksen aineiston valinnan prosessista. Aineistoa haetaan sähköisistä tieteellisistä tietokannoista tai manuaalisin menetelmin hakemalla tieteellisistä julkaisuista. Aineiston eksplisiittisessä (selvästi ilmaistussa) valinnassa valittua aineistoa kuvataan tarkasti. Siinä haetaan tehdään manuaalisesti valituista lehdistä sekä sähköisesti eri tietokannoista. Aineiston eksplisiittisessä valinnassa hyödynnetään aika- ja kielirajauksia. Näistä voidaan kuitenkin kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa poiketa, mikäli se vaikuttaa merkityksellisesti tutkimuskysymysten vastaamiseen. Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tekijöiltä vaaditaan aineiston jatkuvaa sekä vastavuoroista reflektointia tutkimuskysymyksiin. (Kangasniemi ym. 2013, 296.)

Tarkat muistiinpanot hakuprosessin aikana mukaan otetuista ja poissuljetuista tutkimuksista ovat tarpeen. Vähintään kaksi tutkijaa tulisi olla mukana prosessissa, mutta julkaisemattomissa opinnäytetöissä tämä ei ole ehdoton vaatimus. Kirjallisuuskatsauksessa hakuprosessi tulee kuvata niin tarkasti, että lukija pystyy halutessaan sen toistamaan. Kirjallisuushaku on aikaa vievin osuus katsauksessa, sillä hakuja voi joutua muokkaamaan ja tarkentamaan useita kertoja. Hakuprosessissa löydetyn lopullisen aineiston käsittely vaatii aikaa ja työtä. (Stolt ym. 2016, 27.) Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa aineiston tukena voidaan hyödyntää myös taulukointia. Sen avulla voidaan jäsenellä valittua aineistoa, arvioida sen luotettavuutta sekä peilata tutkimukseen valittujen lähteiden sisältöä suhteessa tutkimuskysymyksiin. (Kangasniemi ym. 2013, 296.)

Keskeisesti hakustrategiaan kuuluu mukaanotto- ja poissulkukriteerien muodostaminen (Niela-Vilén ym. 2016, 26). Mukaanotto- ja poissulkukriteerien tarkoituksena on ohjata tutkimusten valintaa aluksi otsikkotasolla, sitten abstraktitasolla ja viimeisenä kokotekstejä tarkasteltaessa (Stolt ym. 2016, 27). Kattavat ja pätevät kriteerit helpottavat relevantin kirjallisuuden mahdollisuutta. Ne varmistavat myös sen, että katsaus pysyy suunnitellussa fokuksessa. Julkaisuvuotta rajaamalla voidaan saadun aineiston kokoa hallita. (Niela-Vilén ym., 2016, 26.)

Keskustelimme opinnäytetyön tekijöiden, ohjaavan opettajan sekä koulumme informaation kanssa vuosirajauksesta. Yhdessä päätimme, että vuosirajauksesta ei tehdä heti aluksi vaan vasta testihaun ja varsinaisen haun jälkeen. Meillä ei ollut tietoa siitä, että kuinka paljon aineistoa löytyisi, joten ilman vuosirajauksesta saimme haettua mahdollisimman paljon vartenotettavia aineistoja. Sen jälkeen kävimme tekemässä yhdessä informaation kanssa testihakua. Keskustelimme silloin vuosirajauksesta ja hän ehdotti, että vuosirajaukseksi tulisi vuoden 2015 ja siitä uudemmat tutkimukset. Varsinaista tiedonhakua tehdessämme huomasimme itse, että rajausta oli liian tiukka. Huomasimme, että kovin tuoretta tutkimustietoa on vähän saatavilla valitsemissamme tietokannoissa. Päätimme lisätä rajaukseen viisi vuotta, jolloin ottaisimme mukaan 2010 ja siitä uudemmat tutkimukset. Näin saimme tiedonhakuun lisää vartenotettavia aineistoja.

Päädymme käyttämään lähteenä tieteellisiä artikkeleita, jotka olisivat sähköisessä muodossa ja saatavilla koko tekstinä ilmaiseksi. Vastaa tuli myös muutamia maksullisia artikkeleita. Maksullisuuden takia nämä karsiutuivat pois, sillä se oli yksi poissulkukriteerimme. Tietokannoiksi tutkimukseemme valitsimme yhdessä ohjaavan opettajan sekä koulumme informaation kanssa FINNA.fi, Ebscon kautta löytyvä Cinahl, Pubmed central, KAMK finnasta löytyvä Medic sekä Google Scholar. Osa näistä tietokannoista ovat ulkopuolisille maksullisia, mutta meillä Kajaanin ammattikorkeakoulun opiskelijoina on näihin kaikkiin vapaa pääsy.

Mukaanotto- ja poissulkukriteerit muotoutuivat hakujen edetessä. Yhdessä muotoilimme kriteerejä siten, että ne rajaisivat hakua mahdollisimman hyvin opinnäytetyömme aiheen kannalta. Rajasimme haut vain suomen- ja englanninkielisiin artikkeleihin. Muun kielisiä emme voineet ottaa mukaan käsiteltäväksi heikon kielitaidon vuoksi. Yleisesti tutkimusklubeista löytyi paljon artikkeleita. Moni niistä ei kuitenkaan vastannut meidän opinnäytetyömme aihetta tai edes alaamme, jonka takia niitä karsiutui paljon pois. Vuosirajauksena käytimme uudempiä kuin vuoden 2010 artikkeleita. Emme myöskään ottaneet mukaan artikkeleita, jotka eivät olleet kokonaan luettavissa. Ammattikorkeakoulun opinnäytetöitä oli muutama, jossa oli aihettamme tutkittu. Emme

kuitenkaan voineet ottaa ammattikorkeakoulun taseisia opinnäytetöitä mukaan, koska ne olisivat samanvertaisia oman opinnäytetyömme kanssa.

Taulukko 1 – mukaanotto- ja poissulkukriteerit

Mukaanottokriteerit	Poissulkukriteerit
Julkaistu luotettavassa tietolähteessä	Ei luotettava tietolähde
Suomen tai englanninkielinen	Muu kieli
Aiheen vastaavuus tutkimuskysymykseen	Aihe ei vastaa tutkimuskysymykseen
Artikkeli uudempi kuin 2010	Artikkeli vanhempi kuin 2010
Koko artikkeli luettavissa vapaasti verkosta tai Kamk Finnan kautta.	Artikkelit, jotka eivät ole saatavissa vapaasti verkosta tai Kamk Finnan kautta.
Ylempi AMK:n opinnäytetyö tai siitä ylempi, tutkimus tai artikkeli	AMK:n opinnäytetyö

5.4 Kuvailun rakentuminen

Kirjallisuuskatsauksen neljännen vaiheen, aineiston analyysin ja kuvailun rakentumisen tarkoituksena on järjestää ja tehdä yhteenvetoa valittujen tutkimusten tuloksista. Katsausmenetelmän valinnasta riippuu analyysimenetelmän valinta. (Niela- Vilén ym., 2016, 30.) Tutkimuksista ja artikkeleista saatua tietoa analysoidaan ja verrataan tutkimuskysymyksiin. Kuvailua rakentaessa korostuu aineiston yhdistely ja analysointi kriittisesti. Kun aineisto on valittu, siitä luodaan jäsenely kokonaisuus. Sen tavoitteena on aineiston sisäinen vertailu jo olemassa olevaan tietoon, jossa aineistoa analysoidaan sen vahvuuksien ja heikkouksien mukaan. Valitun tiedon vahvuuksista ja heikkouksista tehdään laajemmat johtopäätökset. Aineistosta poimitaan tutkimuksen ilmiön kannalta tärkeitä seikkoja, joista ryhmitellään sisällöllinen kokonaisuus. (Kangasniemi, ym. 2013, 296-297.)

Ilmiötä voidaan tarkastella monin eri tavoin, kuten teemoittain, kategorioittain tai suhteessa käsitteisiin tai teoreettiseen lähtökohtaan. Kuvailun esittäminen tapahtuu aineistolähtöisesti, joka

vaatii tekijöiltä aineiston syvällisempää tuntemista ja aineiston kokonaisuuden hallintaa. Aineistoa analysoidessa voidaan käyttää yhtä tai useampaa päälähdettä. Tämä muodostaa analyysille rungon, jota voidaan täydentää, täsmentää tai kritisoida muun kirjallisuuden avulla. (Kangasniemi, ym. 2013, 296-297.)

Teimme aivan opinnäytetyön alkuvaiheessa itsellemme ajatuskartan (Liite 3) koko aiheestamme ja siihen liittyvistä käsitteistä. Aineistojen hakuvaiheessa teimme hakutaulukon. Siitä ilmenee hakuvaiheessa käytetty tietokanta, hakulause tai –sana, rajauksemme, monta tulosta saimme, etsikon perusteella luetut artikkelit, teoriapohjaksi valitut artikkelit ja viimeisenä, montako artikkelia niistä vastasivat tutkimuskysymykseen. Näin saimme valittua opinnäytetyössämme käytettävät artikkelit luettavaksi ja analysoitavaksi.

5.5 Aineiston analyysi

Sisällönanalyysi on menettelytapa, jonka avulla analysoidaan dokumentteja systemaattisesti ja objektiivisesti. Sitä käytetään kuvailemaan tutkittavaa ilmiötä, jonka perusteella voidaan muodostaa ilmiötä kuvaavia kategorioita, käsitteitä, käsitejärjestelmä, käsitekartta tai malli. Nämä kuvaavat ilmiön kokonaisuutta. (Elo, Kanste, Kyngäs, Kääriäinen & Pölkki 2011, 139.) Analyysi voidaan tehdä siten, että lähdetään aineistosta induktiivisesti tai deduktiivisesti, jolloin analyysiä ohjaa aikaisempaan tietoon perustuva luokittelurunko. Ilmiöstä pyritään saamaan kuvaus tutkittavasta tiivistetyssä ja yleisessä muodossa sisällön analyysissä. Sen lopputuloksena tuotetaan tutkittavaa ilmiötä kuvaavia kategorioita. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 3-4.) Opinnäytetyömme sisällön analyysi mukailee induktiivista sisällön analyysiä.

Aineiston analyysin tekemiseen ei ole olemassa yksityiskohtaisia sääntöjä, vaan tiettyjä ohjeita analyysiprosessin etenemisestä. Siinä voidaan edetä kahdella tavalla joko aineistosta tai jostain aikaisemmasta käsitejärjestelmästä lähtien. Sen avulla aineistoa luokitetaan. Tutkijan on päätettävä ennen analyysin aloittamista, että analysoiko hän vain sen, mikä on selvästi ilmaistu dokumentissa vai analysoiko hän myös piilossa olevia viestejä. Analyysiyksikön määrittäminen on ensimmäinen vaihe sekä induktiivisessa että deduktiivisessä. Aineiston laatu ja tutkimustehtävä ohjaavat analyysiyksikön valintaa. Tavallisimmin käytetty analyysiyksikkö on joko yksi sana tai sanayhdistelmä, mutta se voi olla myös lause, lausuma tai ajatuskokonaisuus. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5.) Analyysiyksikön valinnassa mietimme sitä, että valitsemmeko sanan, lauseen vai asiayh-

teyden. Mietimme myös analyysiyksikköä suhteessa tutkimuskysymyksiimme. Päädyimme valitsemaan analyysiyksiköksemme virtuaalisen tutkimusklubin. Mielestämme tämä sana on hyvin suhteessa tutkimuskysymyksiimme, koska se on opinnäytetyömme keskeinen asia ja ilmenee niissä.

Analyysiyksikön valitsemisen jälkeen aineisto luetaan monta kertaa läpi. Se on aktiivista lukemista ja sen tarkoituksena on luoda pohja analyysille. Sen vuoksi aineistoa luettaessa, sille tehdään kysymyksiä: kuka tässä kertoo, missä tämä asia tapahtuu, milloin se tapahtui, miksi ja mitä tässä tapahtuu? Tutustumisen jälkeen analyysin etenemistä säätelee se, että ohjaako analyysia aineisto vai ennalta valitut kategoriat, käsitteet, teemat tai käsitejärjestelmä. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5.) Luimme aineistojamme läpi moneen kertaan. Aineistojen valintaa ohjasi analyysiyksikkömme eli virtuaalinen tutkimusklubi. Löysimme paljon aineistoja, mutta moni jäi pois poissulkukriteerien vuoksi. Osa aineistoista kuitenkin täyttivät sisäänottokriteerit. Monissa aineistoissa mainittiin virtuaalisista tutkimusklubeista, mutta ne eivät kuitenkaan vastanneet tutkimuskysymyksiimme.

Aineistosta lähtevä analyysiprosessi kuvataan aineiston pelkistämisenä, ryhmittelynä sekä abstrahointina. Pelkistämällä tarkoitetaan, että aineistosta koodataan ilmaisuja, jotka liittyvät tutkimustehtävään. Ryhmittelyssä tutkija yhdistää pelkistetyistä ilmaisuista ne asiat, jotka näyttävät kuuluvan yhteen. Abstrahoinnissa muodostetaan yleiskäsitteiden avulla kuvaus tutkimuskohteesta. Aineistoa pelkistämällä kysytään aineistolta esimerkiksi tutkimustehtävän mukaista kysymystä. Aineistosta löytyvät vastaukset kysymykseen voidaan kirjata sivun marginaaliin. Pelkistetyt ilmaisut kirjataan hyvin tarkkaan samoilla termeillä kuin teksti on aineistossa. Ryhmittelyssä on tarkoituksena pelkistettyjen ilmaisujen erilaisuuksien ja yhtäläisyyksien etsintä. Samaa tarkoittavat ilmaisut yhdistetään samaan kategoriaan ja sen jälkeen kategorialle annetaan se sisältöä hyvin kuvaava nimi. Induktiivisesti muodostettaessa kategorioita tutkija päättää tulkintaansa hyväksi käyttäen, mitkä asiat voidaan yhdistää samaan ja mitä ei voi yhdistää samaan kategoriaan. Tässä vaiheessa liittyy jo aineiston abstrahointia eli käsitteellistämistä. Abstrahointia jatketaan niin kauan yhdistämällä kategorioita kuin se on sisällön kannalta mielekästä ja mahdollista. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 5-7.)

Aineiston analyysi on aikaa vievä prosessi, jossa jokainen tutkija kehittää itselleen sopivat apuvälineet analyysin helpottamiseksi. Apuvälineitä ovat esimerkiksi erilaiset matriisit ja listat, joihin tietoja kerätään (Kyngäs & Vanhanen 1999, 10). Aloimme käymään aineistojamme läpi huolelli-

sesti. Tulostimme suurimman osan aineistoista, jotta niihin olisi helpompi tehdä merkintöjä. Helpottaaksemme aineistojen suomentamista alleviivasimme artikkeleista lauseita, jotka koskivat tutkimuskysymyksiämme. Sisällön analyysiä tehdessä huomasimme, että emme pystyneet tekemään kuin muutaman tunnin kerrallaan. Varsinkin englanninkieliset artikkelit vaativat paljon ajatustyötä suomentamisen ja tekstin ymmärtämisen vuoksi, jolloin keskittyminen ei riittänyt kahta tuntia pidempään. Teimme tämän takia sisällön analyysiä useamman kerran viikossa, jotta pääsimme kuitenkin etenemään opinnäytetyössämme. Teimme taulukon sisällönanalyysistä (Liite 4), jossa näkyy artikkelin nimi, tietokanta, tekijät, tutkimuksen tarkoitus ja menetelmä sekä keskeiset tulokset ja johtopäätökset.

6 Tulokset

Kirjallisuuskatsauksen viimeinen vaihe on tulosten tarkastelu, joka sisältää sisällöllisen ja menetelmällisen pohdinnan, tutkimuksen etiikan sekä luotettavuuden arvioinnin. Tulosten tarkastelu vaiheessa kootaan siis kuvailevan kirjallisuuskatsauksen keskeiset tulokset. Keskeisiä tuloksia tarkastellaan suhteessa laajempaan käsitteelliseen, teoreettiseen tai yhteiskunnalliseen asiayhteyteen. Siinä voidaan myös kritisoida tutkimuskysymystä ja esittää jatkotutkimusideat sekä johtopäätökset. (Kangasniemi ym. 2013, 297.)

Kirjallisuuskatsauksessa olennaista on, että tulosten esittäminen tapahtuu tutkimusetiikkaa noudattaen ja siinä tähdätään rehellisyyteen. Eettisyyttä ja luotettavuutta voidaan parantaa johdonmukaisella etenemisellä tutkimuskysymyksistä johtopäätöksiin. Tutkimuskysymysten on oltava siis selkeitä ja johdonmukaisia. (Kangasniemi ym. 2013, 297.)

Tutkimuksen edetessä ja aineiston valinnassa käytetyt mukaanotto- ja poissulkukriteerit sekä perustelut saattavat muuttua. Tiedonhaun alkuvaiheessa aineistoa voidaan hakea yleisluontoisesti ja yleisesti merkittävästi. Kuitenkin tutkimusprosessin edetessä haku alkaa painottua enemmän täsmälliseen merkittävyyteen, käyttökelpoisuuteen ja tutkimuksen kannalta olennaiseen näkökulmaan. Tulosten esittämisvaiheessa luotettavuuteen vaikuttaa myös tutkimusten yhdistäminen teoreettiseen taustaan. Tuloksia tarkastellaan laajasta näkökulmasta. (Kangasniemi ym. 2013, 298.)

Tiedonhaussa käytettävät hakusanat saimme määriteltyä tarkemman teoriahaun jälkeen. Hakusanoja jouduimme muokkaamaan vielä tiedonhakuvaiheessa, sillä esimerkiksi hakusanalla "virtual journal club" löytyi hyvinkin laajasti tietoa. Läheskään kaikki kirjallisuus ei kuitenkaan ollut millään tavalla hoitotyöhön tai aiheeseemme liittyvää. Rajasimme hakusanat hoitotyöhön, joka taas tiivisti lähteet melko minimaaliseksi tai niitä ei löytynyt joistain tietokannoista ollenkaan. Toimme hakusanoihin mukaan myös "online journal club", jonka avulla saimme mukaan lisää artikkeleita.

Tiedonhaun aloitimme katsomalla, kuinka paljon hakusanoilla löytyy tietoa aiheestamme. Tämän jälkeen aloimme karsimaan kirjallisuutta ensin otsikkotasolla, sitten teoriatasolla ja viimeisenä otimme tarkempaan tarkasteluun lähteet, jotka mielestämme vastasivat tutkimuskysymykseemme. Tutkimuskysymykset muokkautuivat vielä tiedonhakuvaiheessa. Päätimme tuoda tutkimuskysymyksiin virtuaalisten tutkimusklubien lisäksi vielä tutkimusklubien hyödynnettävyyden

hoitotyön koulutuksessa, sillä ainoastaan virtuaalisista tutkimuskluubeista saatu tieto olisi ollut liian suppea.

Kun saimme koottua tutkimuskysymyksiä (Liite 2) vastaavat tutkimukset, tiedon jäsentelyä ja englanninkielisten tutkimusten suomentamista helpottivat käytettävien aineistojen tulostaminen. Tällöin saimme tehtyä tutkimuksiin omia merkintöjä ja jäsenneiltyä saamaamme tietoa. Tulosten käsittely vaati valitun aineiston läpikäyntiä useaan kertaan, jotta teksteistä saatiin poimittua tutkimuskysymyksiimme vastaavat asiat.

Opinnäytetyössämme halusimme kuvailla, kuinka tutkimuskluubeja hyödynnetään osana hoitotyön koulutusta. Lisäksi kuvailimme miten ja millaisia virtuaalisia tutkimuskluubeja hyödynnetään sekä Suomessa ja kansainvälisesti.

6.1 Miten tutkimuskluubeja hyödynnetään hoitotyön koulutuksessa?

Tutkimuskluubeja voidaan suositella opetus- ja oppimismenetelmänä edistämään ymmärrystä, asenteita ja motivaatiota näyttöön perustuvaa toimintaa kohtaan. Tutkimusklubien järjestäminen sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden kesken yhteistyössä koetaan olevan hyödyllistä sairaanhoitajaopiskelijoille, mutta myös jo valmistuneille sairaanhoitajille. (Laaksonen, Paltta, Von Schantz & Ylönen 2013, 285-291.)

Hoitajien näkökulmasta tutkimusklubien hyötynä on tietotaidon lisääntyminen ja uudenlaisten perspektiivien löytäminen, joita voidaan hyödyntää myös kliinisessä työskentelyssä. Opiskelijoiden näkökulmasta tutkimusklubit kehittävät kykyä etsiä, arvioida sekä raportoida tieteellistä tietoa. Myös teoreettinen tieto lisääntyy tutkimusklubien myötä. Tutkimusklubien haasteena voidaan todeta hoitajien ajan vähäisyys niihin valmistautumisessa ja osallistumisessa. Myös aiheen tulee olla motivoiva sekä hoitajille, että opiskelijoille. (Laaksonen, Paltta, Von Schantz & Ylönen 2013, 285-291.)

Tutkimusklubien avulla voidaan kehittää opiskelijoiden osaamista, kun he hakevat itsenäisesti tietoa. Tietoa voidaan hakea esimerkiksi yliopiston omasta tietokannasta. Näin opiskelijat pääsevät arvioimaan hakemaansa tutkittua tietoa kriittisesti. Haasteena voidaan kuitenkin havaita, että haettu artikkeli tutkimusklubiin, ei välttämättä ole annetun aiheen kannalta merkityksellistä. Tutki-

musklubissa käytettävät artikkelit voidaan esittää esimerkiksi Powerpoint muotoisena, jonka jälkeen muilla kuuntelijoilla on mahdollisuus esittää aiheeseen liittyviä kysymyksiä. Tällöin saadaan aikaiseksi myös näyttöön perustuvaa keskustelua. (Davis, ym. 2014, 1-8.)

6.2 Miten virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti?

Virtuaalisia tutkimusklubien hyötynä on, että niitä voidaan myös reaaliaikaisesti järjestää kahden eri koulutuslaitoksen, mutta myös kahden eri maan välisesti. Kommunikointivälineenä voidaan hyödyntää eri videoneuvotteluohjelmia. Myös virtuaalisissa tutkimusklubeissa voidaan hyödyntää siihen valitun tieteellisen artikkelin esittämistä esimerkiksi Powerpoint muodossa. Tämän pohjalta saadaan hyvä pohja näyttöön perustuvalla keskustelulle. Kun virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään kahden eri maan välisesti, edistetään myös kulttuurien välistä oppimista, opetusta, vuorovaikutusta, kommunikaatiota ja kielitaitoa. (Duncan ym. 2018, 2141-2147.)

Perinteisen tutkimusklubin kaltaisesti, myös virtuaalisessa tutkimusklubissa käytävä artikkeli lähetetään etukäteen osallistujille. Jotta virtuaaliseen tutkimusklubiin voidaan rajata tietyt osallistujat, voidaan siihen nimetyille henkilöille lähettää linkki tutkimusklubi alustalle esimerkiksi sähköpostilla. Virtuaaliset tutkimusklubit mahdollistavat esimerkiksi kiireiset klinikot saamaan yhteyden muihin kollegoihin ja tutkijoihin. Tällöin saadaan tehokkaasti yhdistettävä näyttöön perustuvaa tietoa käytännön toimintaan. (Sortedahl 2012, 117-125.)

Myös Moodle alustalle vietyjä tutkimusklubeja voidaan järjestää esimerkiksi yliopistoissa. Moodlen etuna on, että sinne voidaan helposti viedä esimerkiksi kuvia, joiden avulla voidaan edistää opiskelijoiden välistä keskustelua, mutta myös antaa tietoa. Myös opiskelijoilla itsellään on mahdollisuus järjestää keskusteluja. Moodlen voidaan todeta olevan hyödyllinen myös opiskelijan oppimisen vuoksi. Materiaali ja aineisto jää tutkimusklubien jälkeenkin käytettäväksi, jolloin opiskelijoilla on mahdollisuus palata tiedon lähteelle. (Palan, ym. 2012, 1-8.)

Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan hyödyntää yhteistyössä jo valmistuneiden sairaanhoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden kesken. Tarkoituksena on yhdistää käytännön toimintaa näyttöön perustuvaan toimintaan. Virtuaaliseen tutkimusklubin kautta siihen osallistuvat voivat hyödyntää osaamistaan työkokemuksen ja kriittisen ajattelun kautta. (Lehna, Berger, Truman, Goldman, Topp 2010, 522.) Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan järjestää esimerkiksi hoitolaitoksen intra-

netissä, jonne voidaan viedä tutkimusartikkeleita. Näiden pohjalta voidaan käydä näyttöön perustuvaa keskustelua tutkimusartikkeleihin pohjautuen. Intranettiin viedyn virtuaalisen tutkimusklubin myötä hoitajilla on pääsy tiedon lähteelle jatkuvasti. (Lehna, ym. 2010, 523.)

Twitteriä on ruvettu hyödyntämään terveysalan ammattilaisten parissa yhä enemmän osana virtuaalisia tutkimusklubeja. Twitterin etuna nähdään, että samaa keskustelua voidaan käydä usean eri maan välillä. Twitterissä järjestettävässä tutkimusklubissa on huomioitava, että keskusteluun osallistujat käyttäisivät sitä varten luotua hashtagia. Twitterissä käytävä tutkimusklubi keskustelu on ei-reaaliaikaista, jolloin siihen on mahdollisuus osallistua myös eri aikavyöhykkeistä. Keskustelua varten valitaan aihe, joka on vapaasti luettavana sen käyttäjille tietyn ajan. (Thangasamy, ym. 2014, 1-6.)

6.3 Millaisia virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti?

Twitterin avulla voidaan helposti levittää tietoa esimerkiksi lääketieteeseen liittyen. Twiitteihin voidaan yhdistää esimerkiksi artikkeleita ja sinne voidaan viedä kliinisiä kuvia (sydänfilmejä) ja ultraääni videoita. Tämän vuoksi Twitterin voidaan todeta olevan hyvin hyödyllinen myös virtuaalisia tutkimusklubi- keskusteluja käytäessä. Twitterissä voidaan saavuttaa useita eri alan ammattilaisia, mutta myös potilaita. Keskusteluita käytäessä käytetään tiettyä hashtagia, joka mahdollistaa sen käyttäjille etsiä ja koota aiheeseen liittyvät viestit. Keskustelua voidaan käydä myös ei-reaaliaikaisesti useasta eri maasta. (Chai, ym. 2018, 212-217.)

Twitter muotoista tutkimusklubia järjestettäessä suositellaan perustamaan työryhmä, joka valitsee virtuaaliselle tutkimusklubille tietyn aiheen tai artikkelin. Myös keskustelua hallinnoiva moderaattori selkeyttää Twitter keskustelujen käyntiä. Jotta Twitter muotoiselle tutkimusklubille saadaan näkyvyyttä, painotetaan keskustelun mainostamista esimerkiksi Twitterissä ja sähköpostin kautta. Näin saadaan aiheesta kiinnostuvat osallistumaan keskusteluun. (Chai, ym. 2018, 212-217.)

Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan järjestää Twitterin lisäksi myös blogimuotoisena ja videopuheluna. Blogeihin voidaan helposti liittää yhteenvetoja tutkimusklubissa käytettävästä artikkeleista. Näin siihen osallistuvat voivat helposti tutustua artikkeliin etukäteen. Kun tutkimusklubit järjestetään virtuaalisesti, saadaan myös tarjottua uudenlainen keskustelutapa useilla eri sosiaalisen median alustoilla. Niitä voidaan myös hyödyntää ja soveltaa muille tieteenaloille, jotka taas edistävät kansainvälistä verkkokeskustelua. (Sherbino, Joshi, Lin 2015, 437-442.)

7 Johtopäätökset ja jatkotutkimusideat

Kuvailevan kirjallisuuskatsauksen avulla kuvailimme, kuinka virtuaalisia tutkimusklubeja hyödynnetään hoitotyössä. Yhtenä tutkimuskysymyksenä oli myös se, kuinka virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa. Tähän tutkimuskysymykseen emme saaneet vastausta, sillä emme löytäneet siihen liittyvää aineistoa. Lisäksi selvitimme tutkimusklubien hyödynnettävyyden osana hoitotyön koulutusta tutkimuskysymysten avulla.

Tutkimusklubeja järjestetään laajalti ympäri maailmaa osana hoitotyön koulutusta. Myös virtuaalisia tutkimusklubeja on tuotu osaksi hoitotyön koulutusta. Tulokset osoittavat, että virtuaaliset tutkimusklubit, esimerkiksi kahden maan välillä kehittävät opiskelijoiden kielitaitoa ja vuorovaikutustaitoja kansainvälisellä tasolla. Opiskelijat saavat myös uusia näkökulmia vieraan maan tavoista ja näkökulmista hoitotyössä. Voidaan todeta myös, että tutkimusklubit kehittävät selkeästi hoitotyön opiskelijoiden tiedonhakuja ja arviointia. Tutkimusklubeja voidaan järjestää yhteistyössä valmistuneiden sairaanhoitajien kanssa, jolloin tutkimusklubikeskustelun avulla päästään välittämään tieteellistä tietoa sairaanhoitajaopiskelijoille. Tutkimusklubien avulla voidaan myös helpottaa hoitokirjallisuuden lukemista sekä tutkitun tiedon soveltamista hoitotyön käytäntöön. Tällöin sairaanhoitajaopiskelijat pääsevät myös tutustumaan ja kehittämään ammatillista tutkimuskieltä. (Davis, Hendry, Barlow, Leonard, White & Coetzee 2014.)

Virtuaalisia tutkimusklubeja on hyödynnetty sosiaalisessa mediassa, kuten Twitterissä. Twitter on todettu hyödylliseksi välineeksi virtuaalisten tutkimusklubien järjestämiseen, sillä terveysalan ammattilaisten määrä on siellä lisääntyvää. (Thangasamy, Leveridge, Davies, Finelli, Stork & Woo 2014, 6.) Twitterin avulla järjestetyissä tutkimusklubeissa saavutetaan keskustelua usean eri lääketieteellisen instituutin kesken. Keskustelun ollessa sosiaalisessa mediassa, saadaan myös esimerkiksi potilaiden näkökulmia keskusteluihin. (Chai ym. 2018, 215.) Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan järjestää myös blogina ja videokeskusteluna. Blogi on hyödyllinen, sillä sinne voidaan liittää esimerkiksi yhteenveto tutkimusklubissa käytettävästä artikkelista. Virtuaalinen tutkimusklubi voidaan siis helposti järjestää reaaliaikaisesti tai ei-reaaliaikaisesti. (Sherbino, Joshi & Lin 2015, 442.)

Moodlen käyttäminen virtuaalisissa tutkimusklubeissa todetaan hyödylliseksi. Hyötynä on, että sinne voidaan helposti viedä tiedostoja, jotka ovat tärkeitä opiskelijoiden oppimisen kannalta. Moodleen viety materiaali jää myös opiskelijoiden nähtäväksi varsinaisen tutkimusklubin jälkeen,

jolloin tiedon lähteelle voidaan tarvittaessa palata. Moodlessa on myös keskustelupohja, jossa opiskelijat ja opettajat voivat keskustella aiheesta ja pohtia sitä tieteen näkökulmasta.

Nykypäivän kehittyntä tekniikkaa voitaisiin vielä enemmän hyödyntää virtuaalisten tutkimusklubien järjestämisessä. Useammat opiskelijat osaavat hakea tietoa ja arvioida kriittisesti käyttämäänsä tutkimuksia. Tutkimusklubeja voitaisiin viedä enemmän internettiin. Esimerkiksi blogeihin saadaan helposti vietyä tutkimuksia, jossa korostuisi myös opiskelijoiden tieteellinen pohdinta tutkimusaiheeseen liittyen. Yleisesti ottaen internet on nykypäivänä matalankynnyksen paikka. Miksi tätä ei voisi siis hyödyntää enemmän myös tutkimusklubeja järjestettäessä. Twitter on myös Suomessa jonkin verran yleistymässä. Voitaisiin ajatella, että myös Suomessa voitaisiin siis järjestää enemmän tutkimusklubeja Twitterin kautta. Twitter ja muut sosiaalisen median kanavat ovat myös matalankynnyksen paikkoja, jolloin tieteellinen keskustelu voisi houkuttaa myös nuorempia keskustelijoita.

Jatkotutkimusideaa miettiessämme ajattelimme tulevaisuutta, sillä etäyhteyksiin siirtyminen on lisääntyvää. Jatkotutkimusideanamme on virtuaalisten tutkimusklubien kehittäminen, jotta niiden pohjalta voitaisiin tehdä myös virtuaalisia simulaatioita. Näitä voitaisiin hyödyntää myös itsenäisessä opiskelussa. Idea syntyi siitä, kun olemme itse koronapandemian vuoksi käyttäneet opinnoissa paljon etäyhteyksiä ja päässeet kerran kokeilemaan virtuaalista simulaatiota.

Toisena jatkotutkimusideana voisi olla haun laajentaminen muiden ammattialojen tutkimusklubeihin. Hakukriteerimme sisälsi vain tutkimusklubien hyödyntämisen hoitotyössä. Kun hakukriteerit laajennetaan myös muille ammattialoille, voidaan saada uusia ideoita tutkimusklubien järjestämis- ja toteuttamismuodoista.

8 Pohdinta

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa kootaan aikaisempi tieto kuvailua varten. Tutkimusmenetelmänä kuvaileva kirjallisuuskatsaus on aineistolähtöistä. Se vaatii tutkijalta syvällistä perehtymistä menetelmään, jolloin voidaan toteuttaa luotettavaa tietoa. (Kangasniemi ym. 2013, 298.) Tutkimusmenetelmä vaiheessa hyödynsimme paljon Kangasniemen ym. artikkelia ”Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon”. Koimme artikkelista olevan meille hyötyä, sillä se auttoi ymmärtämään kuvailevan kirjallisuuskatsauksen vaiheet ja sen periaatteet. Artikkelissa kerrottiin mielestämme selkeästi kuvailevan kirjallisuuskatsauksen eri vaiheet.

Tutkimuskysymyksiämme vastaavia artikkeleita ja tutkimuksia löytyi melko suppeasti. Vaikka niitä oli vähän, saimme mielestämme kuitenkin hyvät tulokset niiden pohjalta. Olisimme esimerkiksi halunneet tietää, miten virtuaalisia tutkimusklubeja järjestetään Suomessa ja kansainvälisesti. Tiedonhaku vaiheessa huomasimme, että kirjallisuutta ja tutkimuksia ei juurikaan löytynyt virtuaalisten tutkimusklubien järjestämisestä Suomessa. Kansainvälisesti tämä on myös melko tuore asia ja aineistoa löytyi vähäisesti meidän hakukriteereillämme.

Aineiston hakuvaiheessa rajasimme kaikki artikkelit pois, jotka eivät käsitelleet hoitotyötä. Laajentamalla hakukriteereitä muille ammattialoille, olisimme saaneet myös huomattavasti enemmän aineistoa käsiteltäväksi. Tällöin olisimme voineet kirjallisuuskatsauksen avulla antaa uusia ideoita tutkimusklubien järjestämisestä ja kuinka niitä voidaan mahdollisesti soveltaa myös hoitotyöhön. Saimme myöhemmin tietää, että esimerkiksi Instagramissa on käyttäjiä, jotka toteuttavat tutkimusklubin kaltaista toimintaa sosiaalista mediaa hyödyntäen. Näitä ovat esimerkiksi Hotus (Hoitotyön tutkimussäätiö) ja Tiede naiset. Näiden käyttäjien toiminta pohjautuu näyttöön perustuvaan toimintaan. Hotus -käyttäjä tarjoaa esimerkiksi lukusuosituksia erilaisiin aiheisiin liittyen. Kuulimme myös Linked learning nimisestä palvelusta, jonka tarkoituksena on muun muassa valmistaa opiskelijoilta yliopisto- ja urakehitykseen (Linked learning n.d.). Linked learning jakaa esimerkiksi tietoisuuksia eri sosiaalisen median kanavissa, kuten Facebookissa ja Instagramissa.

Opinnäytetyissä käytetään yleensä aineistohallintasuunnitelmaa, mikäli opinnäytetyössä kerätään talteen otettavaa aineistoa. Opinnäytetyössämme emme keränneet talteen otettavaa aineistoa, joten emme myöskään laatineet aineistohallintasuunnitelmaa.

Virtuaalisen tutkimusklubitoiminnan toteuttamisessa hämmästytti eniten se, kuinka laajasti sitä voidaan toteuttaa internetin eri alustoja hyödyntäen. Monessa artikkelissa kerrottiin Twitterissä toteutetusta virtuaalisesta tutkimusklubista, jonka avulla voidaan tavoittaa ihmisiä laajasti ympäri maailmaa. Twitterissä keskustelua voidaan käydä eri ammattialojen ammattilaisten tai opiskelijoiden kesken. Meitä yllätti yleinen Twitterin käyttäminen virtuaalisen tutkimusklubien alustana, mutta ajattelimme tämän olevan myös kulttuurillinen ero. Koemme, että Suomessa Twitterin käyttö ei ole niin yleistä, kuin muualla maailmassa. Suomalaiset eivät näin ollen myöskään käytä Twitteriä niin paljon tutkimusklubien alustoina, kuin esimerkiksi Yhdysvalloissa sen käyttö on yleisempää.

Mielestämme Twitterin ja yleisesti sosiaalisen median hyödyntäminen tutkimusklubien alustoina ovat hyödyllisiä, koska nykyään sosiaalinen media ja sen käyttö on monille päivittäistä ja runsasta. Yleistyneen käytön vuoksi ihmisillä voi olla alhaisempi kynnyks tutustua ja osallistua virtuaalisiin tutkimusklubeihin ja niissä käsiteltäviin tutkimuksiin, koska se on niin sanotusti arkipäiväinen paikka. Virtuaalisten tutkimusklubien tietoisuus voisi myös lisääntyä sosiaalisen median avulla.

8.1 Opinnäytetyön luotettavuus

Luotettavuuden arviointi perustuu tutkimuskysymysten, valitun kirjallisuuden perusteluun, kuvailun argumentoinnin vakuutettavuuteen sekä katsauksen prosessin johdonmukaisuuteen (Kangasniemi ym. 2013, 292). Opinnäytetyömme luotettavuutta arvioimme lähdekritiikin perusteella. Etsimme tietoa luotettaviksi arvioiduista tutkimuksista sekä kirjoista. Kirjallisuuskatsauksessa lähdekriittisyys korostuu. Luotettavuuden arvioinnissa käytetään eri arviointikriteereitä. Tutkimuksia arvioidessa keskitytään pätevyyteen eli validiteetin, kliiniseen merkittävyyteen sekä yleistettävyyteen. (Stolt ym. 2016, 68.) Validiteetti viittaa, onko tutkimuksessa mitattu juuri sitä, mitä oli tarkoituskin mitata (Kankkunen & Vehviläinen-Julkunen 2009, 152). Kirjallisuuskatsauksessa tulisi tarkastella katsauksen luotettavuutta eli niitä asioita, jotka katsauksen teossa ovat voineet aiheuttaa harhaa tuloksiin. Katsauksessa tulisi myös pohtia jokaisen vaiheen luotettavuutta erikseen. (Stolt ym. 2016, 32.)

Kirjallisuuskatsauksessa pitäisi olla vähintään kaksi tekijää, sillä tekijät voivat tulkita eri tutkimukset eri tavalla ja samoilla arviointikriteereillä voidaan päätyä eri tuloksiin (Stolt ym. 2016, 67). Tässä kirjallisuuskatsauksessa on kolme tekijää, joten tutkimusten arviointi, tekstin lukeminen ja

sen ymmärtäminen on tapahtunut kolmesta eri näkökulmasta. Olemme myös tarpeen tullen kyselleet apua ja auttaneet toisiamme kirjoittamisessa. Toisilla on ollut aina hyviä näkökulmia asioihin, jolloin kirjoittaminen on ollut helpompaa.

Ongelmana sisällön analyysin luotettavuuden kannalta on pidetty, että tutkija ei pysty tarkastelemaan analyysiprosessia objektiivisesti, vaan tulos perustuu tutkijan subjektiiviseen näkemykseen asiasta. Ongelmaa ei kuitenkaan pidetä niin suurena silloin, kun dokumentista on analysoitu vain ilmi sisältö. Haasteellisena sisällön analyysissä pidetään sitä, miten tutkija onnistuu pelkistämään aineiston ja muodostamaan siitä kategoriat niin, että ne kuvaavat mahdollisimman luotettavasti tutkittavaa ilmiötä. Tärkeää tuloksen luotettavuuden kannalta on, että tutkija pystyy osoittamaan yhteyden tuloksen ja aineiston välillä. Kategorioiden muodostaminen on jatkuvaa vuoropuhelua aineiston ja muodostettujen tai muodostumassa olevien kategorioiden välillä. Tutkija on eettisesti vastuussa siitä, että tutkimustulos vastaa aineistoa. (Kyngäs & Vanhanen 1999, 10.)

Käytimme opinnäytetyössämme suomen- ja englanninkielisiä artikkeleita. Tutkimuksen luotettavuuden turvaamisessa haastavinta olivat englanninkieliset artikkelit ja tutkimukset. Niitä oli haasteellisempaa lukea, kuin suomenkielisiä artikkeleita. Englanninkielisten artikkeleiden suomentaminen ja kokonaisuuden ymmärtäminen veivät paljon enemmän aikaa, jotta saimme luotettavasti tuotua tuloksen esiin opinnäytetyöhömmä. Mielestämme haasteellisuutta toi myös se, miten saamme pidettyä artikkelissa esitettävän asian niin, ettei sen merkitys muutu. Käytimme apuna käännohjelmia, kuten sanakirja.org, jotta saisimme laadittua luotettavaa tietoa artikkeleiden pohjalta. Se vaati artikkeleiden lukemisen ja läpikäynnin useampaan kertaan. Näin saimme varmuuden siitä, että osaamme tuoda asiat esille juuri niin kuin ne on artikkeleissa kerrottu. Luotettavuuden kriittiset osat ovat näkyneet englanninkielisten aineistojen suomentamisessa ja aineistojen mahdollisessa väärinymmärtämisessä. Myös suomenkielisten aineistojen käsittelyssä voi tapahtua väärinymmärrystä. Näitä välttääksemme olemme hyödyntäneet kaikkia opinnäytetyön tekijöitä, jotta kaikkien näkökulma tulee ilmi ja olemme ymmärtäneet asian samalla tavalla.

Mikäli jonkun englanninkielisen artikkelin kääntäminen oli jollekin meistä haastavaa, niin auttoimme toisiamme sen kääntämisessä. Näin lisäsimme myös tulosten luotettavuutta. Meille ehdotettiin, että olisimme käyttäneet opinnäytetyössä myös saksan- ja ruotsinkielisiä artikkeleita hyödyksi. Arvioimme kuitenkin opinnäytetyön tekijöiden kesken, että opinnäytetyön luotettavuus olisi kärsinyt kielitaitojen puutteiden vuoksi. Tämän takia päätimme rajata nämä pois.

Opinnäytetyömme luotettavuuteen vaikutti se, että teimme opinnäytetyön alkuvaiheessa itsellemme ajatuskartan aiheestamme ja siihen liittyvistä käsitteistä. Näin meille muotoutui tietynlainen kokonaiskuva aiheestamme. Ajatuskartan avulla pysyimme koko ajan opinnäytetyömme aihepiirin sisällä. Se helpotti myös esimerkiksi tutkimuskysymysten muodostamista. Tutkimuskysymyksiä muodostaessa pyrimme siihen, että ne ovat riittävän selkeitä. Tutkimuskysymysten muodostaminen vaikutti paljon opinnäytetyömme tuloksiin ja näin ollen luotettavuuteen. Ne määrittivät sen, millaista tietoa lähdemme etsimään. Reflektoimme aineistoa aktiivisesti suhteessa tutkimuskysymyksiimme, jolloin opinnäytetyö pysyi rajatussa näkökulmassa.

Asetimme kirjallisuuskatsausta varten melko tiukat mukaanotto- ja poissulkukriteerit. Kriteerit vaikuttivat siihen, kuinka paljon saimme aineistoa käsiteltäväksi. Tämä vaikutti myös merkittävästi opinnäytetyömme luotettavuuteen. Kun käytettävää aineistoa oli vähemmän, pystyimme myös tarkemmin ja syvällisemmin perehtymään niihin. Lisäksi se helpotti huomattavasti englanninkielisten artikkeleiden käsittelyä.

Käytimme opinnäytetyössämme ulkopuolisia oikolukijoita ennen kuin palautimme opinnäytetyön esitysversion, jotta saisimme kommentteja mahdollisista kirjoitusvirheistä ja virheellisistä asiayhteyksistä. Halusimme myös kuulla kommentteja oikolukijoilta siitä, kuinka lukijaystävällistä teksti on. Kommenttien pohjalta pystyimme muokkaamaan vielä kieliasua sekä kirjoitusvirheitä.

8.2 Opinnäytetyön eettisyys

Tutkimusetiikka –sana on Suomessa vakiintunut tapa käyttää yläkäsitteenä laajassa merkityksessä siten, että sillä tarkoitetaan kaikkia tutkimukseen ja tieteeseen liittyviä eettisiä näkökulmia ja arviointeja. Tutkimusetiikalla tarkoitetaan kapea-alaisempaa käsitettä, eettisesti vastuullisten ja oikeiden toimintatapojen noudattamista ja edistämistä tutkimustoiminnassa sekä tieteeseen kohdistuvien loukkausten ja epärehellisyyden tunnistamista ja torjumista kaikilla tieteenaloilla. Kansainvälisen käytännön mukaisesti tutkimuseettisen neuvottelukunnan englanninkielinen nimi on ollut research integrity, jolla korostetaan tutkijalta kaikesta tieteellisessä tutkimustyössä edellytettävää rehellisyyttä ja rehtyyttä. Vuonna 2012 nimi on muutettu muotoon Finnish Advisory Board on Research Integrity. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2012, 4-5.)

Kuvailevassa kirjallisuuskatsauksessa tekijöitä ohjaa myös eettiset kysymykset, joiden pohjalta muotoutuvat tutkimuskysymykset. Etiikkaa noudatetaan kaikissa katsauksen vaiheissa (Kangasniemi ym. 2013, 292). Nykyisen tietotekniikan kysymyksien myötä tutkijat ovat muuttaneet kaikkien alojen tutkijoiden lähdekirjallisuuden etsimistä, aineistojen käsittelyä sekä kirjoitusprosessia. Tehokkaita tutkimuksen apuvälineitä ovat erilaiset tietokannat ja digitalisoidut aineistot. Tietotekniikan kehitys ja muutoksen nostavat esiin uudenlaisia eettisiä kysymyksiä. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 20, 22, 29-32.)

Opinnäytetyössä eettisen kysymykset muodostuvat arjesta nousevien kysymysten ja väittämien kautta. Eettisiin kysymyksiin ei ole selkeitä ja yksiselitteisiä vastauksia, eikä niihin voida hakea ratkaisua mittausten, koejärjestelyjen, rakenteellisten havaintojen tai pelkän loogisen ajattelun avulla. Eettiset kysymykset voidaan muodostaa viiden elementin mukaan: Eettisten kysymysten tunnistaminen, asianosaisten tunnistaminen, oikeuksien ja velvollisuuksien tunnistaminen, vaihtoehtoinen ja niiden tuottamusten tunnistaminen sekä päätöksentekijän oman aseman huomioon ottaminen. (Clarkeburn & Mustajoki 2007, 20, 22, 29-32.)

Jo tutkimusta valittaessa tekijän täytyy pohtia aiheeseen liittyvää etiikkaa siitä näkökulmasta, onko tutkimus hyödyllinen ja merkityksellinen. Tällöin pohditaan myös sitä, että kenen ehdoilla ja hyödyksi tutkimusta tehdään. Näitä asioita miettiessä tutkija osaa myös varautua tutkimuksen edetessä vastaan tulevia eettisiä näkökohtia ja mahdollisia ongelmia. Tutkimuksen tutkimusprosessi ja sen tulokset kuvataan tarkasti ja totuudenmukaisesti. Lähteiden tulee ilmetä tutkimuksesta asian mukaisesti. Kun tutkimuksessa on useampi tekijä, käydään läpi myös tekijöiden vastuualueet sekä velvollisuudet tutkimusta tehdessä. (Leinonen 2018.)

Tutkimus on eettisesti hyväksyttävä ja sen tuloksia voidaan pitää luotettavana, mikäli se on suoritettu hyvä tieteellisen käytännön vaatimalla tavalla. Keskeisiä tieteellisen käytännön lähtökohtia ovat seuraavat asiat: Tutkimuksessa noudatetaan rehellisyyttä, huolellisuutta ja tarkkuutta tutkimustyössä, tulosten tallentamisessa ja esittämisessä. Näitä samoja sääntöjä noudatetaan myös tutkimusten ja niiden tulosten arvioinnissa. Tieteellisessä tutkimuksessa sovelletaan tutkimuksen kriteerien mukaisia ja eettisesti kestäviä tiedonhankinta-, tutkimus ja arviointimenetelmiä. Siinä noudatetaan avoimuutta ja vastuullisuutta. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa 2012, 6.)

Tutkijoilta vaaditaan tutkimuksessa käytettävien muiden tutkijoiden tehdyn työn kunnioitusta. Tämä tarkoittaa, että tutkijat viittaavat käyttämiensä julkaisuihin asiamukaisella tavalla, jolloin

heidän työtään kunnioitetaan tutkimuksessa ja sen tuloksia julkaistaessa. Tutkimuksen suunnittelu, toteutus ja sen raportointi tapahtuu tieteellisen tiedon vaatimusten mukaisesti. (Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitleminen Suomessa 2016, 6.)

Pyrimme aineistoja käsiteltäessä rehellisyyteen. Kunnioituksemme alkuperäisiä tutkimuksia ja artikkeleita kohtaan näkyy opinnäytetyössämme, tuomalla asiat kirjallisuuskatsauksessamme totuudenmukaisesti. Koimme opinnäytetyömme aiheen tarpeelliseksi, sillä näyttöön perustuvaa toimintaa voidaan tehokkaasti yhdistää käytännön hoitotyöhön. Virtuaalinen tutkimusklubi tuo uudenlaisia mahdollisuuksia perinteisesti järjestettävien tutkimusklubien rinnalle. Perehdyimme tuloksissa käytettyihin artikkeleihin ja tutkimuksiin tarkasti ja yksityiskohtaisesti. Syvällisen perehtymisen myötä pystyimme takaamaan opinnäytetyömme tulosten luotettavuuden ja tätä kautta myös eettisyyden.

8.3 Ammatillinen kehittyminen

Ammatillisen osaamisen vaatimusten lisäksi ammattikorkeakoulututkinnon yhteiset kompetenssit määrittävät lisäksi sairaanhoitajan koulutusta. Niiden tehtävänä on kehittää yleispätevää osaamista. Kompetenssit ovat kaikille ammattikorkeakoulun koulutuksille yhteisiä, mutta niiden tärkeys ja erityispiirteet voivat vaihdella eri ammateissa ja työtehtävissä. Laaja-alainen koulutus antaa sairaanhoitajalle valmiuksia kehittää omaa asiantuntijuuttaan sekä ymmärrystä ympäröivää yhteiskuntaa ja toimintaympäristöään kohtaan. Se on välttämätön edellytys oman alan ja osaamisen kehittämiseksi. (Eriksson, Korhonen, Merasto & Moisio 2015, 13, 14.)

Sairanhoitajan ammatillisen osaamisen kompetensseja on monia. Käsittelemme niitä kompetensseja, jotka koskevat aiheitamme ja kehittävät osaamistamme. Kompetensseista itsensä kehittäminen näkyy aiheessamme. Opinnäytetyötä tehdessä opimme arvioimaan omaa osaamistamme ja määrittelemään osaamisemme kehittämistarpeita. Opimme tunnistamaan omat oppimistapamme ja kykenemme itsenäiseen oppimiseen sekä oppimistapojemme kehittämiseen. Kykenemme myös oppimaan yhdessä ja jakamaan yhdessä opittua tietoa. Opinnäytetyöprosessin aikana olemme kyenneet toimimaan muutoksissa sekä havaitsemaan ja hyödyntämään erilaisia oppimis- ja toimintamahdollisuuksia. Viestintä- ja vuorovaikutusosaaminen kehittyy myös. Ymmärrämme ryhmätyöskentelyn periaatteet ja osaamme työskennellä yhdessä. Kehittämistoiminnan osaamisessa hankimme ja käsittelemme oman alamme tietoa ja kykenemme kriittiseen tiedon arviointiin sekä kokonaisuuksien hahmottamiseen. Kansainvälisyysosaaminen kehittyy myös,

sillä käytämme aiheessamme monia kansainvälisiä lähteitä ja osaamme hyödyntää niitä. (Eriksson ym. 2015, 14, 15.)

Olemme sairaanhoitajakoulutuksen aikana toteuttaneet harjoittelupaikoissamme tutkimusklubeja. Toiveita tutkimusklubin aiheeseen olemme kysyneet harjoittelupaikan työntekijöiltä. Artikkelia on lähdetty etsimään työntekijöiden toiveen mukaan. Mikäli heillä ei ole ollut aiheeseen toiveita, olemme lähteneet etsimään artikkelia oman mielenkiinnon mukaan. Myös syventävissä opinnoissa olemme toteuttaneet itse tutkimusklubitapaamisia kouluajan puitteissa. Artikkelin etsiminen ja siihen tutustuminen on tapahtunut omalla ajalla. Näin meillä oli jo entuudestaan tietoa, mitä itse tutkimusklubitoiminta on. Opinnäytetyötä tehdessä on kuitenkin kasvanut tietoisuus tutkimusklubeista ja etenkin virtuaalisista tutkimusklubeista, jotka eivät entuudestaan olleet tuttuja. Myös ymmärrys tutkimusklubien tärkeydestä ja hyödyllisyydestä kasvoi. Tutkimusklubit ovat tuoneet meille uuden oppimistavan. On paljon mielekkäämpää opiskella artikkeleita yhdessä keskustellen ja pohtien, kuin käydä esimerkiksi itsenäisesti kaikki artikkelit läpi. Tutkimusklubin aikana käyty keskustelu tuo esille myös muiden kokemuksia aiheeseen liittyen, jolloin saadaan yhdistettyä näyttöön perustuvaa toimintaa käytännön hoitotyöhön. Tämän vuoksi aihe meitä kiinnostaakin ja haluamme myös opinnäytetyömme avulla tuoda tietoa muille tutkimusklubien tärkeydestä ja hyödyllisyydestä.

Kaikissa artikkeleissa, joita kävimme läpi opinnäytetyötä varten, käsiteltiin näyttöön perustuvaa hoitotyötä. Jokaisessa artikkelissa ja tutkimuksessa näyttöön perustuvuus oli pohjana artikkelille. Näyttöön perustuvuutta olemme opinnoissamme käsitelleet ja sen tärkeyttä on aina korostettu. Opinnäytetyön ansiosta näyttöön perustuvuuden sisäistäminen on lisääntynyt ja myös ymmärrys siitä, kuinka tärkeää se on. Näyttöön perustuva toiminta on koko hoitotyön pohja.

Olemme tehneet opinnäytetyötämme videopuhelun välityksellä sekä yhdessä koulun kirjastossa. Tällöin pystyimme hyödyntämään kirjastosta löytyvää kirjallisuutta ja tarvittaessa pyytämään apua kirjaston työntekijöiltä. Viimeisen puolen vuoden aikana olemme tehneet opinnäytetyötä ainoastaan etäyhteyksiä hyödyntäen koronapandemian vuoksi. Ohjausta saimme myös tänä aikana pelkästään etäyhteyksiä hyödyntämällä. Koulun kirjasto laitettiin myös kiinni, mutta saimme tarvittaessa lainattua kirjoja ottamalla yhteyttä kirjaston työntekijään. Emme päässeet kirjastolle etsimään ja katselemaan kirjoja, vaan pystyimme lainaamaan sellaisia kirjoja, mitkä tiesimme. Etäyhteyksien käyttäminen ei mielestämme ole hankaloittanut tai hidastanut opinnäytetyömme etenemistä, sillä olimme aikaisemminkin hyödyntäneet etäyhteyksien käyttämistä ja se tapa oli meille jo tuttua.

Lähteet

Chai, P., Greller, H., Lapoint, J., Monette, D., Mycyk, M., Ruha, A-M., Spyres, M. & Wong, K. (2017). The virtual toxicology Journal Club: The dissemination and discussion of noteworthy manuscripts using Twitter. *Journal of Medical Toxicology*. 14(3), 212-217. Saatavilla 21.3.2020 <https://doi.org/10.1007/s13181-018-0670-8>

Clarkeburn, H. & Mustajoki, A. (2007). *Tutkijan arkipäivän etiikka*. Tampere: Vastapaino.

Davis, C., Hendry, I., Hilary, B., Leonard, A., White, L-A. & Coetzee Minette. (2014). Journal club: Intergrating research awareness into postgraduate nurse training. *Curationis*. 37(2), 1-9. Saatavilla 21.3.2020 <https://doi.org/10.4102/curationis.v37i2.1244>

Duncan, F., Gadea, J., Jiménez-Movilla, M., Kimelman, D., Romar, R., Wallach, H. & Woodfruff, T. (2018). The use of a virtual journal club to promote cross-cultural learning in the reproductive sciences. *Journal of Assisted Reproduction and Genetics*. 14(3) 212-217. Saatavilla 21.3.2020 <https://doi.org/10.1007/s13181-018-0670-8>

Elo, K., Kanste, O., Kyngäs, H., Kääriäinen, M. & Pölkki, T. (2011). Sisällönanalyysi suomalaisessa hoitotieteellisessä tutkimuksessa. *Hoitotiede*. 23(2), 138-148. Saatavilla 10.2.2020 https://www.researchgate.net/publication/261723764_Sisallönanalyysi_suomalaisessa_hoitotieteellisessä_tutkimuksessa

Eriksson, E., Korhonen T., Merasto M. & Moisio E-L. (2015). Sairaanhoidajan ammatillinen osaaminen. Ammattikorkeakoulujen terveysalan verkosto, Suomen sairaanhoitajaliitto ry ja kirjoittajat. Bookwell Oy. Saatavilla 17.2.2020 <https://www.epressi.com/media/userfiles/15014/1442254031/loppuraportti-sairaanhoidajan-ammattillinen-osaaminen.pdf>

Hirsjärvi, S., Remes, P. & Sajavaara, P. (2007). *Tutki ja kirjoita*. Keuruu: Otavan kirjapaino Oy.

Hyvä tieteellinen käytäntö ja sen loukkausepäilyjen käsitteleminen Suomessa. (2012). Tutkimuseettinen neuvottelukunta. Saatavilla 23.3.2020 https://www.tenk.fi/sites/tenk.fi/files/HTK_ohje_2012.pdf

Häggman-Laitila, A., Mattila L. & Melander H-L. (2013) Tutkimusklubi näyttöön perustuvan hoitotyön edistämässä ja implementoinnissa – järjestelmällinen katsaus. *Tutkiva hoitotyö*. 12(2), 23-

35.Saatavilla 7.2.2020 https://www.researchgate.net/profile/Lea_Riitta_Mattila/publication/279226006_Tutkimusklubi_nayttoon_perustuvan_hoitotyön_implemointinnissa_-_jarjestelmallinen_katsaus/links/55d20b8b08ae0b8f3ef77611.pdf

Kangasniemi, M., Utriainen, K., Ahonen, S-M., Pietilä, A-M., Jääskeläinen, P. & Liikanen, E. (2013). *Kuvaileva kirjallisuuskatsaus: eteneminen tutkimuskysymyksestä jäsenettyyn tietoon. Hoitotiede.* 25(4), 291-301.

Kankkunen, P. & Vehviläinen-Julkunen, K. (2009) *Tutkimus hoitotieteessä.* Helsinki: WSOYpro Oy

Kleinpell, R. (2002). Rediscovering the value of the journal club. *American Journal of Critical care.* 11(5), 412-414. Saatavilla 2.2.2020 <https://doi.org/10.4037/ajcc2002.11.5.412>

Korhonen, A., Jylhä, V., Korhonen, T. & Holopainen, A. (2018) *Näyttöön perustuva toiminta tarpeesta tuloksiin.* Helsinki: Skhole.

Korhonen, T., Siltanen, H., Hahtela, N. & Holopainen, A. (2018) Toteutuuko näyttöön perustuva toiminta Suomessa? Hoitotyön tutkimussäätiö. *Sairaanhoitajat.* Saatavilla 2.2.2020 <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/04/npt-raportti-digi-26-2-2018.pdf>

Kyngäs, H. & Vanhanen, L. (1999) Sisällön analyysi. *Hoitotiede.* 23(2), 138-148. Saatavilla 26.3.2020. https://www.researchgate.net/publication/261723764_Sisallanalyysi_suomalaisessa_hoitotieteellisessa_tutkimuksessa

L. 785/1992. Laki potilaan asemasta ja oikeuksista. Saatavilla 2.2.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/1992/19920785>

L. 1326/2010. Yleiset säännökset. Saatavilla 2.2.2020 <https://www.finlex.fi/fi/laki/ajantasa/2010/20101326>

Laaksonen, C., Paltta, H., Schantz, M., Ylönen, M. & Soini, T. (2013). Journal club as a method for nurses and nursing students' collaborative learning: a descriptive study. *Health in Science Journal.* 7(3), 285-292. Saatavilla 2.2.2020 https://www.researchgate.net/publication/257890186_Journal_club_as_a_method_for_nurses_and_nursing_students'_collaborative_learning_A_descriptive_study

Lehna, C., Berger, J., Truman, A., Goldman, M. & Topp, R. (2010). Virtual Journal Club Connects Evidence to Practice. *The Journal of Nursing Administration.* 40(12), 522-528. Saatavilla 21.3.2020 DOI: [10.1097/NNA.0b013e3181fc19c0](https://doi.org/10.1097/NNA.0b013e3181fc19c0)

- Lehtiö, L. & Johansson, E. (2016) *Järjestelmällinen tiedonhaku hoitotieteessä*. Teoksessa Stolt, M., Axeli, A. & Suhonen, S. (toim.) *Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä*. 35-55. Turku.
- Lemetti, T. & Ylönen, M. (2016) *Kirjallisuuskatsauksen valittujen tutkimusartikkeleiden arviointi*. Teoksessa Stolt, M., Axeli, A. & Suhonen, S. (toim.) *Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä*. 67-79. Turku
- Lindfors, K. (2007). Haasteena näyttöön perustuva hoitotyö. Tampereen yliopisto. Hoitotieteen laitos. Pro gradu-tutkielma. Saatavilla 18.5.2020 <http://urn.fi/urn:nbn:fi:uta-1-17503>
- Linked Learning. (No date). About the Linked Learning Approach. Saatavilla 17.8.2020. <https://www.linkedlearning.org/about/linked-learning-approach>
- Mitä tutkimusklubin järjestämisessä tulee huomioida? (2019). Hotus -hoitotyön tutkimussäätiö. Saatavilla 4.4.2020 <https://www.hotus.fi/wp-content/uploads/2019/05/nayttovinkki6-2019.pdf>
- Niela- Vilén, H. & Hamari, L. (2016). *Kirjallisuuskatsauksen vaiheet*. Teoksessa Stolt, M., Axelin, A. & Suhonen, S. (toim.) *Kirjallisuuskatsaus hoitotieteessä*. 23-34. Turku.
- Näyttöön perustuva toiminta (n.d.) Hotus -hoitotyön tutkimussäätiö. Saatavilla 1.4.2020 <https://www.hotus.fi/nayttoon-perustuva-terveydenhuolto/>
- Omahoidon määritelmä. (2019). Käypä hoito –suositus. Suomalaisen Lääkäriseuran Duodecimin ja Käypä hoito -johtoryhmän asettama työryhmä. Saatavilla 4.2.2020 <https://www.kaypa-hoito.fi/nix02107>
- Ottela, E. (2014). Näyttöön perustuva toiminta (NPT) superin tavoitteena. Saatavilla 2.2.2020 <https://www.superliitto.fi/viestinta/blogit/nayttoon-perustuva-toiminta-superissa/>
- Palan, J., Roberts, V., Bloch, B., Kulkarni, A., Bhowal, B. & Dias, J. (2012). The use of a virtual learning environment in promoting virtual journal clubs and case-based discussions in trauma and orthopaedic postgraduate medical education. *Journal of Bone & Joint Surgery*. 94(9), 1170-1175. Saatavilla 21.3.2020. <https://doi.org/10.1302/0301-620X.94B9.28780>
- Salminen, A. (2011). Mikä kirjallisuuskatsaus? Johdatus kirjallisuuskatsauksen tyypeihin ja hallintotieteellisiin sovelluksiin. Vaasan yliopisto. Raportti. Saatavilla 2.2.2020. https://www.uni-vaasa.fi/materiaali/pdf/isbn_978-952-476-349-3.pdf
- Sherbino, J., Joshi, N. & Lin, M. (2015). *JGME-ALiEM Hot Topics in Medical Education Online Journal Club: An Analysis of a Virtual Discussion About Resident Teachers*. *Journal of Graduate Medical*

Education. 7(3), 437-444. Saatavilla 27.4.2020.
<http://dx.doi.org/10.4300/JGME-D-15-00071.1>

Schimböck, F. & Eichhorn, J. (2018) Creating a virtual journal club: An innovative teaching method to achieve evidence-based practice in healthcare. Saatavilla 2.2.2020 https://www.researchgate.net/publication/330958988_Creating_a_Virtual_Nursing_Journal_Club_An_Innovative_Teaching_Method_to_Achieve_Evidence-Based_Practice_in_Healthcare

Sortedahl, C. (2012). Effect of Online Journal Club on evidence-based practice knowledge, internet, and utilization in School nurses. *Wordviews on Evidence-Based Nursing*. 9(2), 117-126. Saatavilla 22.3.2020. DOI: [10.1111/j.1741-6787.2012.00249.x](https://doi.org/10.1111/j.1741-6787.2012.00249.x)

Thangasamy, I., Leveridge, M., Davies, B., Finelli, A., Stork, B. & Woo, H. (2014). International Urology Journal Club via Twitter: 12- Month Experience. *European Urology*. 66(1), 112-117. Saatavilla 22.3.2020. <https://doi.org/10.1016/j.eururo.2014.01.034>

Liitteet

Liite 1 – esimerkki tiedonhausta

TIEDONHAKU

Hakusanat: hoitotyön tutkimusklubi ja virtuaalinen tutkimusklubi, Nursing journal club, virtual journal club, nursing, virtual nursing journal club, hoitotyön koulutus,

Hakupaikat: kamk finna; ebsco-portaali (cinahl), PubMed Central, Medic, Google scholar, finna.fi

Finnassa kaikki rajattu "verkossa saatavilla"**Finna.fi, hakusana: virtuaalinen tutkimusklubi**

Tällä hakusanalla tuli vain yksi tutkimus (sairaanhoitajien kokemuksia tutkimusklubitoiminnasta teho-osastolla) meidän alaan liittyen. Tämä oli kuitenkin AMK:n opinnäytetyö, joten tätä emme voi opinnäytetyössämme käyttää.

Finna.fi, hakusana: "nursing journal club"

Tällä hakusanalla kaikki amk opinnäytetöitä poissulkukriteeri

Ilman heittomerkkejä löytyi Ylemmän AMK:n opinnäytetöitä ~~7 kpl~~, 6 kpl aiheeseemme liittyen.

Tutkimusklubitoiminnan aloittaminen, kehittäminen ja arviointi

Malli hoitotyön tutkimusklubitoiminnan aloittamisesta näyttöön perustuvan toiminnan edistämässä - mielenterveyshoitotyön näkökulma

Hoitotyön tutkimusklubi näyttöön perustuvan hoitotyön menetelmänä - osallistujien näkökulma

Tutkimusklubitoiminnan kehittäminen neurokirurgisella leikkauksella - ja anestesiaosastolla

PubMed Central, hakusana "virtual journal club"

34 osumaa

Mukaan: (paremmin tarkasteltavaksi)

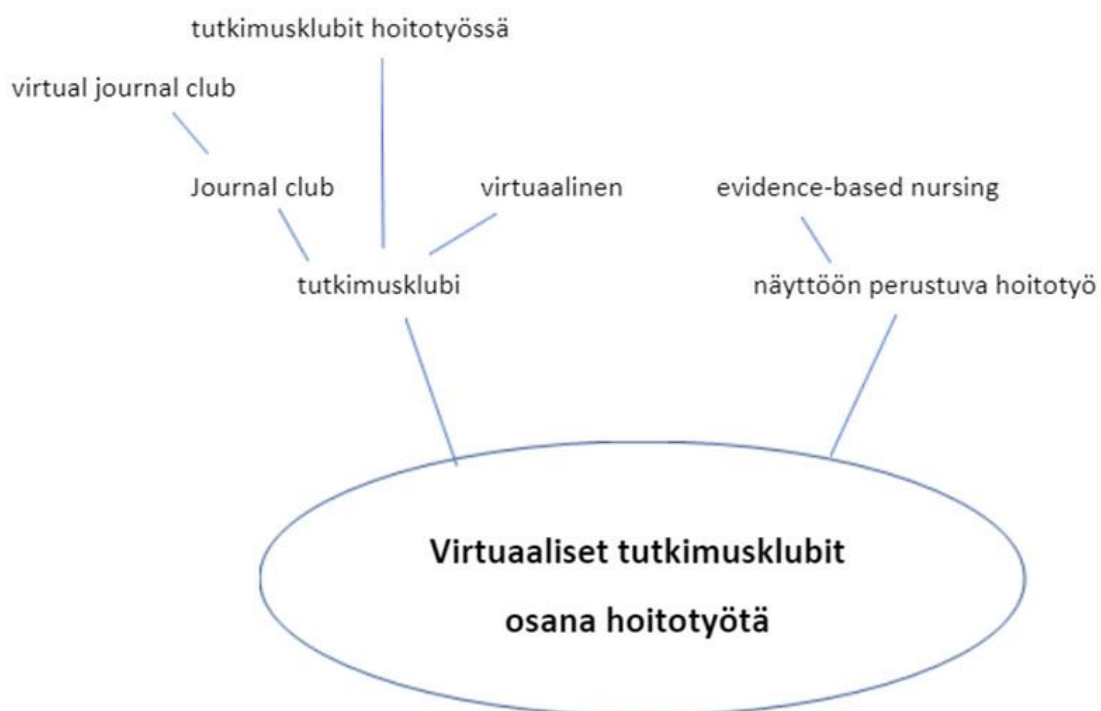
The Virtual Toxicology Journal Club: the Dissemination and Discussion of Noteworthy Manuscripts Using Twitter --> 2018

Liite 2 - hakutaulukko

Tietokanta	Hakulause	Rajaukset	Tulokset	Luettu ot- sikon pe- rusteella	Valittu teo- riapohjaksi	Päätynyt vastaa- maan tut- kimuskysy- myksiin
Finna.fi	“Nursing journal club”	Vähintään ylemmän AMK:n opinnäyte- työ Koko teksti Saatavilla verkossa	6 kpl	4 kpl	(Samat kun suomen- kielisesti haettuna)	0 kpl
	Hoitotyön tutkimus- klubi		13 kpl	10 kpl	3 kpl	0 kpl
	Tutkimus- klubit kou- lutuksessa		4 kpl	1 kpl	1 kpl	0 kpl
Ebsco --> cinahl	“Virtual journal club”	Englannin- kieliset ar- tikkelit Koko teksti	1 kpl	1 kpl	1 kpl	1 kpl
	Nursing journal club		9 kpl	9 kpl	0 kpl	0 kpl
	Nursing -> journal club		169 kpl	8 kpl	0 kpl	0 kpl
	Nursing education -> journal club		24 kpl	3 kpl	3 kpl	2 kpl
Pubmed Central	“nursing journal club”	Englannin- kieliset ar- tikkelit Koko teksti	4 kpl	4 kpl	3 kpl	0 kpl

	“virtual journal club”		34 kpl	5 kpl	2 kpl	1 kpl
Medic	“Hoito-työn” and “tutkimus-klubi”	Suomen ja Englannin kieliset artikkelit Koko teksti	4 kpl	0 kpl	0kpl	0kpl
Google scholar	“hoitotyön tutkimus-klubi”	Suomen ja Englannin kieliset artikkelit Koko teksti	1 kpl	1 kpl	1 kpl	0 kpl
	“nursing journal club”		271 kpl	10 kpl	10 kpl	4 kpl
	“virtual nursing journal club”		3 kpl	2 kpl	1kpl	1 kpl

Liite 3 – Ajatuskartta

Liite 4 - sisällönanalyysi

Artikkeli	Tietokanta	Tekijät/tutkijat Vuosi Maa	Tutkimuksen / aineiston tarkoitus, tutkimusmenetelmä	Keskeiset tulokset / johtopäätökset Artikkeleiden pelkistetyt ilmaisut
Laaksonen, C., Paltta, T., Von Schantz, M., Ylönen, M. & Soini, T. (2013). Journal club as a method for nurses and nursing students collaborative learning: a descriptive study. <i>Health in science journal</i> . 7(3), 285-292 https://www.hsj.gr/medicine/journal-club-as-a-method-for-nurses-and-nursing-students-collaborative-learning-a-descriptive-study.pdf	Google Scholar	Camilla Laaksonen, Hannele Paltta, Marjale von Schantz, Minna Ylönen, Taina Soini 2013 Suomi	Tutkimus- kehitys- ja innovaatiohankkeen avulla tutkittiin hoitajien ja sairaanhoitajaopiskelijoiden kokemuksia tutkimusklubeista, joita toteutetaan oppimismenetelminä osana yhteisöllistä oppimista.	Tutkimusklubit tukevat oppimista ja näyttöön perustuvan toiminnan toteuttamista. Niitä suositellaan opetusmenetelmänä sekä hoitajille että sairaanhoitajaopiskelijoille. Hoitajat saavat uudenlaista tietoa ja perspektiiviä osaksi hoitotyötä, jotka kehittävät hoitotyön laadukkuutta. Sairaanhoitaja opiskelijat taas kokevat, että tutkimusklubit edistävät tiedonhakua ja sen arviointia. Myös tieteellisen tiedon välittäminen ja yhteistyö jo valmistuneiden sairaanhoitajien kanssa koettiin yhdeksi eduksi.
Davis, C., Hendry, I., Barlow, H., Leonard, A., White, L-E. & Coetzee. (2014). Journal Club Integrating research awareness into postgraduate nurse training. <i>Curationis</i> . 37(2), 1-9. https://doi.org/10.4102/curationis.v37i2.1244	Ebsco-portaali, Cinahl	Clare Davis, Inger Hendry, Hillary Barlow, Angela Leonard, Lee-Ann White, Minette Coetzee 2014 Afrikka	Tutkimuksen päämääränä oli suunnitella ja esitellä tutkimusklubeja oppimisstrategiana. Tarkoituksena oli kehittää ajankohitaisen kirjallisuuden kriittistä arviointia, ja sen soveltamista käytäntöön.	Tutkimusklubit helpottivat hoitokirjallisuuden lukemista sekä tutkitun tiedon soveltamista hoitotyön käytäntöön. Opiskelijat pääsivät myös tutustumaan ja kehittämään ammatillista tutkimuskieltä.
Duncan, F., Romar, R., Gadea, J., Kimelman, D., Wallach, H., Woodruff, T. & Jiménez-Movilla,	Google Scholar	Francesca E. Duncan, Raquel Romar, Joaquin Ga-	Virtuaalisen tutkimusklubin avulla kehitettiin kahden eri kou-	Opiskelijat kokivat virtuaalisen tutkimusklubin hyödylliseksi. Tutkimusklubin jär-

<p>M. (2018). The use of virtual journal club to promote cross-cultural learning in the reproductive sciences. <i>Journal of Assisted Reproduction of Genetics</i>. 35(12), 2141-2147. https://doi.org/10.1007/s10815-018-1309-z</p>		<p>dea, Dana Kimelman, Harlan D. Wallach, Teresa K. Woodruff, Maria Jiménez-Movilla</p> <p>2018 USA, Espanja</p>	<p>lutuslaitoksen välistä vuorovaikutusta sekä harjoiteltiin tieteellistä viestintää. Virtuaalinen tutkimusklubi järjestettiin Murcian yliopiston (Espanja) ja Northwestern yliopiston (USA) välillä.</p>	<p>jestäjät sekä opiskelijat kokivat, että kahden eri maan välinen vuorovaikutus kehitti myös heidän ammatillista osaamistaan. Molemmat maat pääsivät oppimaan toisen kulttuurin toimintatapoja. Koska Murcian yliopiston opiskelijat joutuivat kommunikoimaan englannin kielellä, koettiin se myös opettavaiseksi kokemukseksi</p>
<p>Palan, J., Roberts, V., Bloch, B., Kulkarni, A., Bhowal, B. & Dias, J. (2012). The use of a virtual learning environment in promoting virtual journal clubs and case-based discussions in trauma and orthopaedic postgraduate medical education. <i>Journal of Bone & Joint Surgery</i>. 94(9), 1170-1175. https://doi.org/10.1302/0301-620X.94B9.28780</p>	<p>Ebsco-portaali, Cinahl</p>	<p>J. Palan, V. Roberts, B. Bloch, Kulkarni, A, B. Bhowal, J. Dias</p> <p>2012</p> <p>Yhdistyneet kuningaskunnat</p>	<p>Artikkelissa esiteltiin virtuaalisten tutkimusklubien järjestämistä South Trentin yliopistossa trauma- ja ortopediaopiskelijoille. Virtuaalisten tutkimusklubien tarkoituksena on edistää opiskelijoiden tapauskohtaista keskustelua lääketieteelliseltä pohjalta.</p>	<p>Virtuaalisia tutkimusklubeja on tuotu Yhdistyneissä kuningaskunnissa yhä enemmän osaksi lääketieteellistä koulutusta. Tutkimusklubeissa hyödynnetään Moodle alustaa, jossa käydään mm. verkkokeskustelua tutkimusklubi muotoisesti. Niissä käsiteltävät artikkelit lähetetään Moodleen opiskelijoiden luettavaksi, jonka jälkeen he voivat kirjoittaa verkkokeskustelu alueille omat mielipiteensä ja ajatuksensa.</p>
<p>Lehna, C., Berger, J., Truman, A., Goldman, M. & Topp, R. (2010). Virtual Journal Club Connects Evidence to Practice. <i>The Journal of Nursing Administration</i>. 40(12), 522-528. DOI: 10.1097/NNA.0b013e3181fc19c0</p>	<p>Google Scholar</p>	<p>Carlee Lehna, Jill Berger, Ann Truman, Myra Goldman, Robert Topp</p> <p>2010</p>	<p>Arvointiprojektin avulla tutkittiin virtuaaliseen tutkimukseen osallistuneiden lastenhoitajien kommentteja tutkimustulosten sovellettavuudesta kliiniseen käytäntöön. Lisäksi haluttiin selvittää, kuinka virtuaalisia tutkimusklubien avulla voidaan tuoda muutoksia hoitotyöhön.</p>	<p>Virtuaalisten tutkimusklubien kautta käytävä nettipohjainen keskustelu heijastaa tietoa, kokemusta ja kriittistä ajattelua tutkimuksiin pohjautuen. Magnet-lastensairaalassa ollaan kannustavia virtuaalisten tutkimusklubien järjestämistä kohtaan, sillä se edistää näyttöön perustuvaa toimintaa ja auttaa hoitajia pääsemään käsiksi viimeisimpään tutkimustietoon.</p>
<p>Thangasamy, I., Leveridge, M., Davies, B., Finelli, A., Stork, B. &</p>	<p>Google Scholar</p>	<p>Isaac A. Thangasamy, Michael Leveridge, Benjamin</p>	<p>Artikkelissa kerrottiin Twitteriin perustetusta Kansainvälisestä Urologoian Tutkimusklubi tilistä.</p>	<p>Twitter on suosittu sosiaalisen median työkalu, ja sitä hyödynnetään yhä enemmän</p>

<p>Woo, Henry. (2014). International Urology Journal Club via Twitter: 12-Month Experience. <i>European Urology</i>. 66(1), 112-117. DOI: 10.1016/j.eururo.2014.01.034</p>		<p>J. Davies, Antonio Finelli, Brian Stork, Henry H. Woo 2014</p>	<p>Urologit halusivat jakaa ideoita keskustelujen kautta. Keskusteluja käytäessä käytettiin hashtagia #urojc.</p>	<p>män terveydenhuollon ammattiteissa. Twitter nähdään hyödyllisenä sen helppo käytöisyyden ja ilmaisuuden vuoksi. Keskustelua on myös helppo käydä kansainvälisesti monen eri maan välillä.</p>
<p>Chai, P., Ruha, A-M., Wong, K., Monette, D., Spyres, M., Lapoint, J., Greller, H. & Mycyk, M. (2018). The Virtual Toxicology Journal Club: the Dissemination and Discussion of Noteworthy Manuscripts Using Twitter. <i>Journal of Medical Toxicology</i>. 14(3) 212-217. https://doi.org/10.1007/s13181-018-0670-8</p>	<p>Pubmed Central</p>	<p>Peter R. Chai, Anne-Michelle Ruha, Kelly E. Wong, Derek L. Monette. Meghan B. Spyres, Jeff, Lapoint, Howard, Greller, Mark B. Mycyk 2018 Amerikka</p>	<p>Tutkimuksen avulla haluttiin selvittää, kuinka Twitter keskustelun ylläpito onnistuu tutkimusklubi muotoisesti. Ryhmä lääketieteen toksikologeja kolmesta eri instituutista perustivat Twitteriin keskustelupohjan. Tutkimusklubi keskustelua käytäessä käytettiin hashtagia #firesidetox. Tavoitteena oli tuoda esille tärkeimpiä ongelmia lääketieteen toksikologiassa.</p>	<p>Twitter muotoisen tutkimusklubin avulla voidaan saavuttaa keskustelu usean eri lääketieteellisen instituutin kesken. Koska keskustelualusta sijaitsee sosiaalisessa mediassa, saadaan myös esimerkiksi potilaiden näkökulmia keskusteluun. Osallistujia voidaan saada myös useasta eri maasta. Tutkimusklubissa keskitytään tiettyyn artikkeliin ja keskustelua käydään sen pohjalta.</p>
<p>Sherbino, J., Joshi, N. & Lin, M. (2015). <i>JGME-ALiEM</i> Hot Topics in Medical Education Online Journal Club: An Analysis of a Virtual Discussion About Resident Teachers. <i>Journal of Graduate Medical Education</i>. 7(3), 437-444. http://dx.doi.org/10.4300/JGME-D-15-00071.1</p>	<p>Google Scholar</p>	<p>Jonathan Sherbino, Nikita Joshi, Michelle Lin 2015</p>	<p><i>Journal of Graduate Medical Education (JGME)</i> ja <i>Academic Life in Emergency Medicine (ALiEM)</i> -järjestöt järjestivät virtuaalisen tutkimusklubin lääketieteen opiskelijoille.</p>	<p>Virtuaalisia tutkimusklubeja voidaan järjestää blogina, videokeskusteluna ja Twitterissä. Blogi on hyödyllinen, sillä sinne voidaan liittää esimerkiksi yhteenveto tutkimusklubissa käytävästä artikkelista. Virtuaalisen tutkimusklubi voidaan siis helposti järjestää reaaliaikaisesti tai ei-reaaliaikaisesti.</p>

<p>Sortedahl, C. (2012). Effect of Online Journal Club on Evidence-Based Practice Knowledge, Intent, and Utilization in School Nurses. <i>Word-Views on Evidence-Based Nursing</i>. 9(2), 117-126 DOI: 10.1111/j.1741-6787.2012.00249.x</p>	<p>Ebscohost, Cinahl</p>	<p>Charlotte Sortedahl 2012</p>	<p>Tutkimuksen avulla kerrottiin Yhdysvalloissa järjestetystä kolmen osavaltion välisestä nettiin viedyistä tutkimusklubin pilotti-projektista.</p>	<p>Tulokset osoittavat, että samankaltaista pilotti projektia voidaan hyödyntää kliinikoiden, pedagogien ja hoitotyön tutkijoiden parissa. Virtuaalinen tutkimusklubi on ihanteellinen menetelmä pysyä viimeisimmän tutkimustiedon mukana.</p>
---	--------------------------	--	---	--

